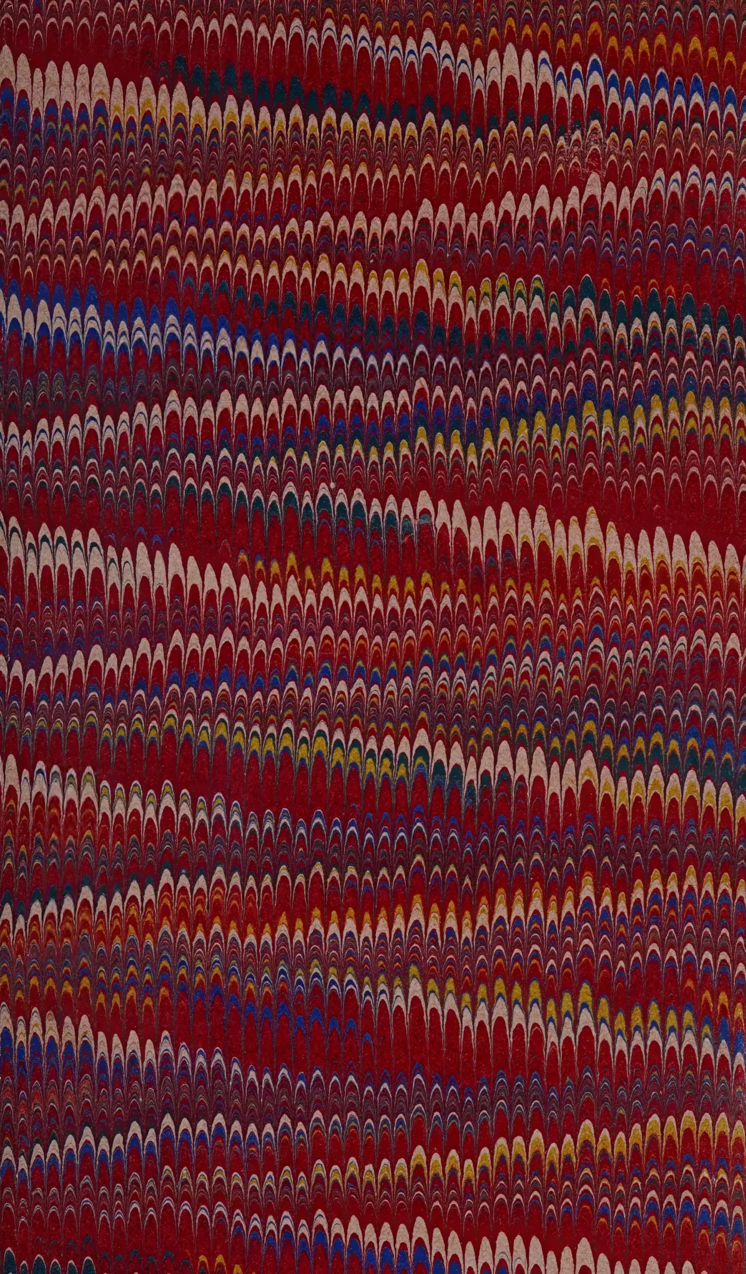

JESUSIB KRISTUSIB

AJOKAERSUTEI

PIRSSARIAKARNERIT

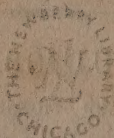
GUDIB OKAUSEENIT AGLEKENNIT KATTERSORSIMARSUT ATTORTUKSELLO INNUSUIT ILLAGEEKSUNNÉTUT AJOKAERSORKOLLUGIT.

BUDISSIME

ERNST GOTTLOB MONSIB NAKKITTAEGEI.

1833.

1. Jesusib ajokaersorátigut Gudib pekkorsanik pidluautiksauvtinik.

2. Ajokaersutit okko attuarpauvut Gudib okauseene aglekenne, angnerursomiglo Testamentitáme.

3. Agleket okko Nálekab aulartiteisa ajokaersugeisalo aglekkeit Annernerub ajunginerub pisimattik, tessiorlugillo ikkiorlugillo.

Seglosuirsutib Annernera — illivsinétuarlunelo illuvsinétuinnaissavok. Joh. 14, 17.

Annernek ajunginek pigissiuk. Joh. 20, 22.

Tupedlersitsirsub, Annernerub ajunginerub, Atátama aulartiteksaetta attemne, ajokaersoromarpãse tammannik, illivsinullo okautsimnik tammannik erkasitsomarpãse. Joh. 14, 26.

Annernerub seglosuitsub tikkissaegunise, pississauãse opernartunnut tammannut. Joh. 16, 13.

Okallukpogut Okautsinnik, innuit siunekarsusiaetta ajokaersutigingiseinnik, Annerneruble ajunginerub ajokaersutigirseinik. 1 Kor. 2, 13.

4. Mosesib Profetillo aglegeit Testamentitokámik taigornekarput. 2 Kor. 3, 14.

5. Testamentitokáme agleksimavok

a) **Sillarsoarmik kannok pingortitamik innungniglo siudlerpaengnik.**

b) **Gudib innukteisa Israelib Kingueisa sullirseinnik.**

c) **Gudib Okauseenik innungnut taukonunga.**

d) **Taimatôg attuarpauvut Testamentitokáme okautsit erkotukset Jesuse Kristusemik, taursomalo nálegauvianik.**

Aglekenne (Gudib okauseene) ujarniarpose, näissengitsomik innursutiksakaissaesugaelluse, tamakkoalo illomut okautigãnga. Joh. 5, 39. 46.

Jerusalemmut piogut, Profetillo aglegeit tamarmik Innub Erneranik erkoluinnaissaput. Luk. 18, 31.

Pivlunga agleket tamarmik erkoluinnaissaput, Mosesiblo Profetillo makpersegeinnétut, Daviblo tuksiauteinétut. Luk. 24, 44.

6. Agleket Testamentitokámétut Gudemit pissimagiputtôg, ajokaersortiksauvtinullo agleksimaput.

Agleket tamarmik Gudemit pisimarsut attortuksauput ajokaersúmut, erkasinermullo, illuarsirsutiksamulla. 2 Tim. 3, 16.

Itsak agleket agleksimaput ajokaersutigekollutigik, nerriukluta tupedliutiksakarkolluta, aglekennik tamakkoninga. Rom. 15, 4.

Illuartut ivkoa Gudib innuee okallukput (aglekiputtõg) Annernerub ajunginerub pisimmattik. 2 Petr. 1, 21.

I.

Gudemik, tamannik Pingortitsirsomik.

1. Gudekarpok, tamarluinnarsuisa taursoma pingortikei Jesuse Kristusekut. Efes. 3, 9. **Taimaimet, Jesuse Kristuse pingortitsirsóvok tamannik.**

Gudekartomik innuit naellungikalloarput, Gudib tamattominga naellujungnaersimmattik; Gudib kannongérsusia tekkuksaungitsok, pirssauneralo Gudiursusialo tekkuksáumaennik, Sillarsoak pingortisimamet Kingorna pingortitei irsigigunikik; taimaimet paitsisiksaeroput. Rom. 1, 19. 20.

Tamarluinnarsoarmik issuaennit Killak Nunalo Gudib pingortipek. 1 Mos. 1, 1.

Tamarluinnarsoarmik taursomanga (okautsemit, Jesuse Kristusemit) pingortitãput, taursomangaungitsomillo pingortisimarsokangilak sungoamigloneet. Joh. 1, 3.

Taursomanga pingortisimaput tamarmik, Killangmétullo nunamétullo, ẽrssitsullo ẽrssingitsullo, — tamakkoa tamarmik pingortisimaput taursomanga taursomungalo. Kol. 1, 16. Ebr. 1, 2.

Ernermik agleksimavok: Ivlit, Nálegak, Nuna tungauvillerit issuanit, Killaillo arksauvit pilliarigeit. Ebr. 1, 10.

Siorngaerotut okararaut umaettimingne, Gudekangitsomik unnerlutik. Ps. 14, 1.

2. Gude annernerôvok.

Gude annernerõvok, taursomungalo nálektut annernermik illomorlutik paellorbigaellugolo tuksiarbigissauaet. Joh. 4, 24.

Tauna

a) Issukangitsorsóvok. Aularkautekaranelo nagatiksakaissennanelo.

Siudliovlunga kingudliksaissaunga. Jes. 44, 6.

Kakket nunalo sillarsoarlo pingortsimangikadlarmetta, Ivlit, Gude-ẽtotit issukangitsomit issukaissengitsomut. Ps. 90, 2.

Gude, Nálegaunek issukangitsorsoak, nersornarkile nálengnarlunelo issukaissengitsomut. 1 Tim. 1, 17.

b) Ajugakangitsorsóvok.

Guderput killangmépok, tamasalo piomarsenne pinniarnek ajungilei. Ps. 115, 3.

Taursoma okauseenik tamarluinnarmik pingortisimaput, kákursarangattik, ẽrssitsungolersut. Ps. 33, 9.

Issumaminik tamasa pinniararei Killangmelo nunamelo immarbiksoarmélo ittinerursunnelo tammanne. Ps. 135, 6.

Gude ajornartokanginame, tamasa ajungilei. Luk. 1, 37.

c) Pingisakaranelo sume tammannépok.

Annernernit sumut aulaissaennerpunga? Kénarnit sumut kemmaissaennerpunga? Killalliaromarsarangama, killangmépotit: Ittesómut inniksioromarsarangama, atta, ittesómépotitsõg. Immarbiub issuane inniksakaromaguma, ikkane arksaengnik tiguvlungalo tellerpingnik tessiudlaissauarma. Ps. 139, 7—10.

Gudióngilanga kannitungoamétok, Nálegak okarpok? Gudióngilanga ungesiksométok? Irssertortokarnerpa tekkungisamnik? Nálegak okarpok. Killaglo nunalo immingilakka? Jer. 23, 23. 24.

Gudib ungesingikalloarpãtigut, taursomane innugauta, aulavlutalo ẽtuarauta. Apost. sull. 17, 27. 28.

d) Naellursakangitsorsóvok.

Nálegak, siunersillungalo illissimauárma. Ingitarangamaloneet naekkoitarangamaloneet,

illissimauet tamanna, ekkarsautikka naellungilettit ungesiksomit. Pissugangamaloneet, innaerangamaloneet, uamnépotit, Sullirsakka irsigaellugit. Areit, okausek attausingoarloneet, illissimangiset okamnéngilak, Nálegak, tamarluinnarsuisa naellungilettit. Ps. 139, 1 — 4.

e) Illissimarsorsóvok, tamasa pinniarkiksarpei.

Gude illissimarsotuak nálengnarle Jesuse Kristusekut naissengitsorsoarmut. Illomut. Rom. 16, 27. Attuaruktõg 1 Tim. 1, 17.

Naellunarsilet Gudib pissóursusia, illissimarsusialo, siunekarsusialo! Rom. 11, 33.

f) Ivlernartorsóvlunelo illuartorsóvok.

Nálegak illuartorsóvok, arvkotiksamine tammanne, ivlernartorsóvlunelo sullirsamine tammanne. Ps. 145, 17.

Illuarniaissause, uanga illuartógama. 1 Petr. 1, 16.

Tamasa akilluariartussauei sullirseinnik. Rom. 2, 16.

g) Assaenniktorsóvlunelo nákinniktorsóvok.

Nálegak, Nálegak Gude, nákinniktorsóvlunelo saimaursorsóvok, kammajuillunelo illomut saimaursorsóvok illomorlunelo, nákigaellugit opertut kinguarperksuillo amerdlasorsuit tuglereeet tappullugit; Illuaitsullirsello ajortullirsello issumakaerdlugillo péjarluarpei. 2 Mos. 34, 6.

Nákinniktorsóvlunelo saimaursorsóvok Nálegak, kammajuillunelo auaginniktorsóvok. Ps. 103, 8.

Gude assaersutávok. 1 Joh. 4, 16.

h) **Illungersorlunelo opernartóvok.**

Nálekab okausee opernartouput, okautsinnelo malliktuinnarpei. Ps. 33, 4.

Gudib okausee tamarmik taursomane (Kristuseme) opernartóvlutiglo illomortóuput. 2 Kor. 1, 20.

3. Tamarluinnaisa Gudib issumaginniarlugillo párilluarpei.

Tamasa (Ernerub) párirsarei okautsiminik pikkunartomik. Ebr. 1, 3.

Tamarluinnarmik pingikadlarmetta tauna (Ernek(étok, tamasalo párilluarpei. Kol. 1, 17.

Gudib kavsersoarnik pirssarpátigut ajungitsomik, siellekkorsivlunelo Killangmit, nunablo merkoee naulerkorsarei, nekkiksautiniglo tunnirsarãtigut, innudluartillutalo umaettivut tipeitsuktitarei. Apost. sull. 14, 17.

Atátab sekkine nuekkorsara ajortunnullo ajungitsunnullo, siedlekkorsigioktõg illuartunnullo illuangitsunnullo. Matth. 5, 45.

Tingmirsaek marluk anningaursaengoamik akkekaraingilaek? taukkoalo illaet nunamut nakkarnauiaengilak, Atátauvse pekkungipane. Taimaitomik erksekennase, illivse ajungínerrogause tingmiaperksoarnit. Matth. 10, 29. 31.

II.

Gudib Arssinganik.

1. Innuk Gudib pingortika arssiminut.

Gude okarpok: Innuugnik pingortitsikisa uautitut arssekartuunik. Arssimigut innuk (arssillivlugo) Gudib pingortika, Gudib arssinganut piga. 1 Mos. 1, 26. 27.

2. Gudib arssinga, arssillinerloneet Gudemik, tamerssa: Seglosuirsutib illissimarsusia, illuarnarnerlo, ivlernarnerlo.

Attinniarsiuk Innuktăk, nutangolersok illissimanermut, pingortitsirsime arssinganut. Kol. 3, 10.

Innuktăk attinniarsiuk, Gudib arssinganut pingortisimarsok, illuarnakaersok ivlernakaerŝorlo. Efes. 4, 24.

III.

Tamarluinnarsoarmik innarlursusiaennik ajortolingmik.

1. Innub siudliub nálengineranik ajorsusek nunamut tikkiutok.

Ajortok Innub attautsib pisipa Sillarsoarmut. Rom. 5, 12.

Innub attautsib nálengineranik amerdlasorsuit ajortoliksoaengortisimarsut. Rom. 5, 19.

Eva pullaterirsab pekkosersovlune seglokipa. 2 Kor. 11, 3.

2. Innuit tamarmik ajulersorsouput. Ingmingnik ajortut kajungeraellugillo ajungitsomut ajulerluinnarkaut, ajungitsomik pinniaratik innarluktomigle pinniartararaut.

Uinningmit (innungnit ajortolingnit) erniusimarsok uinninnávok (ajorpok). Joh. 3, 6.

Innuit umaetteinnit ekkarsautepilluit annirsaraut, tokkotsinerlo, arngnaunekarnerlo, angununekarnerlo, uersainerlo, tiglingnerlo, unnerlutiginerlo illaminut, kakkejarlernerlo, sillakanginerlo. Matth. 15, 19. Mark. 7, 21 — 23.

Innuit umaetteisa ekkarsauteit ajortuinnarput innusungnermingnit. 1 Mos. 8, 21.

Innuit nelligeekput, tamarmik ajortorojungogamik, Gudeme ussornartoaeroput, (Gudib arssinga ussornartok pigissaerpaet). Rom. 3, 27.

Ajortulliaengitsogut unneruta seglutotiparput, okausialo illuvtinengilak. 1 Joh. 1, 10.

3. Innuit tamarmik ajortulliaramik, pitlageksainavlutiglo pirssuksainápput Gudib ningengnersoanut. Pitlautiksak tamanna tokkomik taigornekarpok.

Tamauta (Judinnit sáluarsimarsogut) uautinik ningautitaursogut (Gudemut) sorlo adlet (Naellursut). Efes. 2, 3.

Ajortulliautine tokkungaugadlarauta, Kristuse illagaellugo Gudib umartikátigut. Efes. 2, 5.

Innuit tamarsuisa tokkub tikkidlárkei, tamarsoarmik ajortulliarmetta. Rom. 5, 12.

Ajortut tokkomik akinekarput. Rom. 6, 23.

IV.

Jesuse Kristusemik, Annaursirsivtinik.

1. Jesuse Kristuse nunamut pirssok, Ajortoliksuit annegluarsinnangortitsomaulugit.

Okausek opernartokterssa nálegluariakarnek, Jesuse Kristuse nunamut pimmet, ajortuglit pidluarsariartoruklugit. 1 Tim. 1, 15.

Innub Erneraetta tikkiursutiga, tammarsimarsut tamasa ujarniaruklugit pidluarsaruklugillo. Luk. 19, 10.

Mattominga assaersutse Gudib sakkomersika uautinut, Erne aulartinnamiuk nunamut, innukolluta taursomunga. 1 Joh. 4, 9.

2. Jesuse Kristuse Gudib Ernera, taunalo Gudióvluartóvok.

Sillarsoarmiut Gudib taima assakigei, Ernetue tunniullugo taukonunga. Joh. 3, 16.

Gudib Atátab nersoraellugo ussornarsusia, Nippe Killangmit tussartitok: Terssa Ernera assaersara, nuaenneraellugolo sekkimerekkara. 2 Petr. 1, 17.

Jesuse Gudib Ernerimago, unnersokarpet, Gude taursomanétuarpok, taunalo Gudemétuarpok. 1 Joh. 4, 15.

Okausek (Gudib Ernera) Gudeoursok. Joh. 1, 1.

Tomasib okarbiga: Nálegara Gudigalo! Jesusiblo okarbiga: Tomaseá! irsigigangma, operpotit. Joh. 20, 28. 29.

Sainiaritse uamnut, pidluartuksaengoromarpose, Sillarsub issuanétoseã! Gudeõgama, uangaungitsomiglo Gudekangilak. Jes. 45, 22. Att. Rom. 14, 11.

Kristuse Siudlivsa kingueinuit innungorsimarsok, tauna tammannut Gudeóvok, ussornartok issukaissengitsomut. Illomut. Rom. 9, 5.

Tauna Gudióvluartóvok innursutavlunelo nãksaungitsok. 1 Joh. 5, 20.

Gude innungorlunelo tekkotipok. 1 Tim. 3, 16.

Uanga siudliovlungalo kingudliussaunga. Joh. tekk. 1, 18.

(Atátab) Ernera tamarmik náleissauaet, sorlo Atátak nálegaraet. Joh. 5, 23.

Atátaga udlut tamasa pinniartarpok, uangalo pinniartariunga. Joh. 5, 17.

3. Jesuse Kristuse uinniktarlunelo auktarpok, innungorlunelo illomut.

Okausek ivna uinningortok innukattigaellutalo. Joh. 1, 14.

Sordlo Merdlertut uinnekarlutiglo aukkarput, taimatõg taursoma pisimagipek. Ebr. 2, 14.

Angekallunelo Gudemut nálektut operirsaeksaet naellunartorsóvok: Gude innungorlunelo ẽrssersok. 1 Tim. 3, 16.

Gudesun-ẽkalloarame, ussorsitsautiginniaengika, ingminigle nikanarsarpok, kivgatunẽlerlune, innuinak arssigillera. Filip. 2, 6. 7.

Annernerit tamarmik, Jesuse Kristusemik, uinniktartomik unnersut, Gudemit pirssut: Annernerille tamarmik Jesuse Kristusemik uinningorsimangitsomik unnersut, Gudemit pingilet. 1 Joh. 4, 2. 3.

4. Jesuse Kristuse, Annernerub ajunginerub pimmago (taursoma pinniarneranik) innungorsimarsok Niviarsiamit Mariamit.

Maria Engelib Gabrielib okarbiga: Annernerub ajunginerub kollangissauátit, kotsingnerrúrsublo pirssauneraetta ulligomarpátit; taimaitomiktõg ajunginek erniaekset, Gudib Erneranik taigornekaissavok. Luk. 1, 35.

Josefemullo okarpok: Mariab illuniua Annernermit ajunginermit pirssok. Matth. 1, 20.

Josefe Marialo Betlehemmétillutik, ernisulersok Maria, pernauminiglo ernertárpok. Luk. 2, 6.

Udlut nedliusimametta, Erne Gudib aulartika, arngnamit erniursok. Gal. 4, 4.

5. Udlut arbenek pingasungormetta, Nálungiarsungoak kippinekartok, taunalo aitserpaet Jesusemik.

Udlut arbenek pingasungormetta, Nálungiarsungoak kippissamet, tava aitserpaet Jesusemik, Engelib taima taigormago, naulingikadlarmet arngname timaetta illuane. Luk. 2, 21. Luk. 1, 31. Matth. 1, 21.

6. Nálungiarsungoak Jesuse agdliartorpok nekkursektillunelo annernerme, illissimarsorsoaengolerlunelo, Gudib saimauneraetta neijorpa. Luk. 2, 40.

(Nukakpiarak) Jesuse illissimaleriartorpok, okkiueelo amilliartorlutik, assaennarsiartorlunelo Gudeme innungnelo. Luk. 2, 52.

Angaejokaegne nálegluarpek, Luk. 2, 51.

Sennarsungorlunelo.

Sennarsóngitsok una, Mariab ernera? Mark. 6, 3.

7. Okkiuee Innub aipaeksanik kollingulermetta, koisinekartok. Matth. 3, 13 — 17. Luk. 3, 21, Mark. 1, 9.

8. Pivluta tauna ursersarsimarsok.
Matth. 4, 1. Mark. 1, 12. Luk. 4, 1.

Pellessiunekangilagut nakinningitsomik, ajulerángauta, imaitomigle, urssersimarsomik uautitut tamattigut ajortokaranelo. Ebr. 4, 15.

9. Jesuse nuname sakkiok, Kivgatun-arssekarlunelo peetsungárlunelo.

Kivgab tautoa attiva. Filip. 2, 7.

Jesuse Kristuse pissorsogalloarame, peetsoinnangortok pivluta. 2 Kor. 8, 9.

Innub Ernera nangminermik innaertarbiksakangilarloneet. Luk. 9, 58.

10. Gudib pekkorsa pidluartuk saengorsusivtinik Jesusib Kristusib okautigiga uautinut.

Nálekab annernera kollimnépok; taimaimet, tennipãnga, okautsit tussarnersut okautigekkollugit peetsunnut. Luk. 4, 18.

Gudemik tekkunniktokangisainnarpok, Ernetuable, Atátab sánétub, tamattominga naellujungnaersikátigut. Joh. 1, 18.

Kannok illivluta annigussirsogut, assiginnarutigo pidluarnartok taima aktigirsok? Tamanna Nálekab nangminek okautigekkármago, tamattomingalo tussartut kingorna naellunaejarmarssuk uautinut. Ebr. 2, 3.

11. Innuit angaejokautserbigaellugillo ikkiorserpei.

Jesuse

Jesuse sakkirsarlunelo innuit auagituinnarei kaitsorsarlugillo, Gudib neijormane. Apost. sull. 10, 38.

Tamarmik taursominga aktoirsut piungnaerluarput. Mark. 6, 56.

12. Ajortivut pirssutigaellugit, Jesuse Kristuse anniaengârtok.

(Attuarkit agleket Jesusib tarnimine timiminelo anniaengánik, kakkamit orksursaliksamit kerssungmut sennerosikamut aglaet.)

Kristuse anniartok ajortivut pivlugit, illuartuinnarame, illuangitsulliartut anniautigei, pissitsomauluta Gudemut. 1 Petr. 3, 18.

Allieisulerlunelo kóksellangălerpok, ólillerlunelo, ajokaersukenne okarbigei: Tarniga allieisungăkauk tokkomut aglaet. Matth. 26, 37. 38.

Atta, Tokkub kaglillermane, tuksiaengărpok. Kiaegungnereelo kuttitun-auktunétut, nunamullo korlolerput. Luk. 22, 44.

Kerssungme sennerosikame niblingărpok: Gudiga! Gudiga! saog kemmekpinga? Matth. 27, 46.

13. Ajortivut pirssutigaellugit Jesuse tokkorsok.

Kristuse ajortivut pirssutigaellugit tokkorsok, agleket (Gudib okausee) erkokollugit. 1 Kor. 15, 3.

Assarsutse Gudib ussorekka uautinut, Kristuse pivluta tokkomet, sulle ajortorsógaúta. Rom. 5, 8.

Ima issumakarpogut: Attausek tokkómet, tamasa pivlugit, tamarmik tava tokkoput. 2 Kor. 5, 14.

Ajortomik missigingitsok Gudib ajortungortika pivluta, (ajortulliartotut illiorlugo pitlarpa) illuarsirsutiksakarkolluta taursominga, Gudib kénaet sáne. 2 Kor. 5, 21.

Tauna ajortulliaengitsok pekko sersonanelo, karnerminiglo okauserlukame kanningarnekangitsok. Taursoma nangminek ajortivut attataraellugit timimine tunniutok kerssungme. 1 Petr. 2, 22. 24.

14. Jesuse illirsaursok. Matth. 27, 60. 1 Kor. 15, 3.

15. Jesuse Kristuse tokkorsunnit umartitok Atátab ussornarsusiagut, Rom. 6, 4. **udlullo pingajuaenne makkisimarsok.** 1 Kor. 15, 4.

Jesuse tauna Gudib umartimmago, tamattominga tamauta okautiginniktovogut. Apost. sull. 2, 32.

Kristuse tunniusimavok ajortivut pirssutigaellugit, umartisimagioktõg ajortoaerotitsukluta. Rom. 4, 25.

Kina ekkartoirsiomarnerpa? Kristuse tamerssa tokkorsok, imakka umartitaursok. Rom. 8, 34.

16. Jesuse Kristuse makkinname kingorna, udlut 40 umarlune ajokaersukaminut sakkomersok ikkiminik arksaengminelo issikkaengminelo sennerkaminelo. Apost. sull. 1, 3.

Arksennelo sennerkelo Jesusib niptarpei taukonunga. Tava Ajokaersuket tipeitsungãlerput, Nálegak tekkogamiko. Joh. 20, 20. 27.

Arksennelo issikkennelo niptarpei taukonunga. Luk. 24, 40.

17. Jesuse Krístuse killalliarpok, Gudib tellerpiaetta tunganut ingitsartorlune. Rom. 8, 34.

Nálegak kangattartipok Killangmut, ingillunelo Gudib tellerpiaetta tunganut. Mark. 16, 19.

Atátamit annirsunga, nunamullo pirssunga. Nuna ama kemmekomarpara, Atátamut aularlunga. Joh. 16, 28.

Killalliarame, Gudib tellerpiaetta tunganélersok, Engelillo nekkoarsuillo pirssaunerillo nálegluarpaet. 1 Petr. 3, 22.

Kristuse issingilak ivlernartomut arksaengnik sennasimarsomut, Killangmulle (isserpok). Ebr. 9, 24.

Aungminik nangminerminik ivlernartomut issertok, issukaissengitsomiglo annaursútiksarsivlune. Ebr. 9, 12.

Tauna ivksiarsok Nálegauviksub tellerpiaetta tungane kotsingnerme. Ebr. 1, 3.

18. Jesuseme Testamentitokab okausee erkotukset Messiasemik (Kristusemik) erkoluarsimaput.

Pullaterirsab niakoa asserorteromarpa arngnab kingueksaetta, taursomalo (pullaterirsab) kimiagut keijomarpa. 1 Mos. 3, 15.

Kinguaeksarne innuit tamarluinnarsoarmik nunamétut pidluartinekaissaput. 1 Mos. 22, 18.

Areit, niviarsiak nártulerlunelo ernertáromarpok, Immanuelemiglo aitsissaua. Jes. 7, 14.

Nalungiarsungoak uautinut erniusimarsok, Erningoak uautinut tunniusimarsok, taursoma nálegauvia kiaesiganépok, taunalo tairsavok Gudemik pirssarsoursomik, Atátamiglo náksaungitsomik. Jes. 9, 6.

Areit, aggerpunga, makpersekenne agleksimavok uamnik; pekkorset, Gudiga, mallingniarpara tipeitsuklunga, inneitsissittillo umaettimnéput. Ps. 40, 7.

Tauna killiartisimavok ajortullirsautinut, serkomisimavorlo ajortivtinut. Jes. 53, 5.

Arksekkalo issikkakkalo puttorsimaueit. Ps. 22, 17.

Innursutse ipperaruniuk ajortivut pirssutigaellugit, kingueksakaissavok innunertosiomarlune, Nálekablo sullirsei arkseine agdliartussaput. Jes. 53, 10.

Tarniga Annernerit innaennétuarkusseng-ilet, (illivermékussengilarma) ajunginerillo asserorkussengilet. Ps. 16, 10.

Tellerpingma tunganut ingitit, kingarsartittit illissinnagit issikkauvit tungmareksein-nut. Ps. 110, 1.

19. Jesuse Messiasióvok (Kristusióvok) sillarsoarmiut Annaursirsaet Pidluartitsirsaello.

Arngnak Samariamio Jesusib okarbiga: Terssaivna (Messiase) uangaursunga okallugbigirsit. Joh. 4, 26.

Johannesib koirsirsub appersorkoa: Tikkitsuksauvit, adlamigloneet nerriussaugut? Jesusib akipek okallugbigaellugik: Johannesa okautsartukko tekkorsautingniglo tussakautingniglo. Tekpeetsut tekpiksiput, tussiatut pitsoriksiput, puppiksut puppaeroput, tussillartut tussarput, tokkungarsut (umarlutiglo) makkiput, peetsullo okaursauput okautsinnik tussarnersunnik. Ussornakauglo mammiaitsengitsok uamnut. Matth. 11, 3 — 6.

Pellessiunerub okauka: Tokkosuitsub Gudib kénaetta sáne appersorpaukit, okarbigittigut: Kristusióvit, Gudib ussornartub Ernera? Jesusib okarbiga: Ap, taivnávungame. Mark. 14, 61. 62.

Israelib kingueiná! tamause illomut illissimaissauarse: Jesuse tauna kikkiektugarse kerssungmut sennerosikamut Gudib Nálegangortika Kristusingortillugolo. Apost. sull. 2, 36.

Iunuit annaukollugit, Erne Atátab aulartika, uagut (Apostelit) tekkogikput, okautïgaellugolo illivsenut. 1 Joh. 4, 14.

Adlame pidluarbiksakangilak, attekangilarloneet annautiksamik innungnut, Jesusib akkane kissienne. Apost. sull. 4, 12.

V.

Atátamiglo Ernermiglo Annernermiglo ajunginermik.

Aularitse Innuit tamasa ajokaersorniarsigik, koivlugillo Atátab, Ernerublo Annernerublo ajunginerub akkanut. Matth. 28, 19.

Nálegauta Jesusib Kristusib saimaueraetta, Gudiblo assaersusiaetta, Annernerublo ajunginerub illaegeengneraetta illagillisse tamause. 2 Kor. 13, 13.

Gudib Annernera Johannesib tekkoa, tingmiatut, Taubesut, akkartok, kallanullo pirssok. Attalo, nippe killangmit tussartitok okalluklune: Terssa Ernera assaersara, tauna nuaennerekkara. Matth. 3, 16. 17.

Atátak tuksiarbigiomarpara, tupedlersitsirsomik adlamik tunnekkolluse, illivsinétuarkollugo issukaissengitsomut. Joh. 14, 16.

Pingasouput killangme narkiksigeet, Atátak, Okauserlo, Annernerlo ajunginek, pingasullo taukoa attausióput. 1 Joh. 5, 7.

Tunnirsutit nelligeengitsut amerdlakaut, Annernerle taivnávok: Kivgartoutillo nelligeengitsut amerdlakaut, Nálegarle taivnávok: Pikkunartulliello nelligeengitsut amerdlakaut, Gudele taivnávok, tammannik illuarsairsok tammanne. 1 Kor. 12, 4—6.

Saimaunekarlutiglo erkiksillit Gudib Atátab illissimarsusianit siornagut kennigei; Annernerub ajorungnaersitsineragut, serpartarnekarkollutik Jesusib Kristusib auanik. 1 Petr. 1, 1. 2.

VI.

Nálegauta Jesusib Kristusib Atátanik.

1. Atátamik Jesusib Kristusib naellujungnaersikátigut. Joh. 17, 6.

Atátamik illissimarsokangilak, Ernerub kissime Ernerublo naellojungnaersitsomarseisa illissaraet. Matth. 11, 27.

2. Ernetue Atátab tunniupa pivluta. Joh. 3, 16.

Ernetue Gudib miannerinnagolo tunniuka tamauta pivluta. Rom. 8, 32.

Tamattominga assaersutse Gudib sakomersika uautinut, Ernetue aulartinnamiuk nunamut, innukolluta taursomunga. 1 Joh. 4, 9.

3. Tamasa Jesuse Kristusemut opertut Atátab kittornarsiarei, taukoalo tauna Atátagilluaraet.

Atátamut Atátauvsenullo, Gudimnut Gudivsenullo pauungnaromarpunga. Joh. 20, 17.

Tamause Gudib kittornaráse, opernermik Kristuse Jesusemut. Gal. 3, 26.

Taursominga illaessirsut, atterminullo opertut kittornarsiaritipei Gudemut. Joh. 1, 12.

Areit, kannok aktigirsomik Atátab assakátigut, Gudib kittorneinik taigornekarkolluta. 1 Joh. 3, 1.

Annernivut Annernerub naellunaejarbigei Gudemut kittornarsiaritisimagauta. Kittornagautale, kingorngursirsuksávogut, imaipok, kingorngursirsuksávogut Gudemut, Kristusiblo kingorngursekattigissauátigut. Rom. 8, 16. 17.

4. Kittornenne Atátab adlennit tammannit pingârlugit issumaginniararei.

Nuitsesse tamarmik kissisimaput. Matth. 10, 30.

Issumanerlugaselo ima okaissengilase: Suna nerrissauarput, sunalo immissauarput, sumigloneet attirseksakaissaugut? tamasa makko Naellursut issumagaellugillo pinniarareit; Atátauvse killangmétub illissimauáse, taimaitunnik ajorsarause. Matth. 6, 31. 32.

Taursoma Ernetue miannerinnagolo tunniunnamiuk tamauta pivluta, kannongme tava tunnissenginiátigut adlennik tammannik tauna illagaellugo? Rom. 8, 32.

VII.

Jesuse Kristusemik, Gudib Erneranik.

1. Jesuse Kristuse Gudióvluartóvok.
Attar. IV. 2.

2. Jesuse Kristuse Ullapisairsigarput. Taursoma Gudemut ullapisarlutalo annaukátigut aungminik.

Atátamut pirssokangilak, pisingikuvne taursomunga. Joh. 14, 6.

Gude attausióvok, attausiógioktõg saimairsairsok Gudemiglo innungniglo, terssa Innuk Jesuse Kristuse, ivna ingminik tunniutok, tamasa pissiarisuklugit. 1 Tim. 2, 5. 6.

Innub Erneraetta tikkiursutigingila, innungnut kivgartorbigekkollune, kivgartoriartorpogle, innursúminiglo tunirsivlune amerdlasut annaursutiksaennik. Matth. 20, 28.

Gudemut ningaursajungnaersisimavogut Ernerme tokkoanik. Rom. 5, 10.

Gudib ingminut nangminek ningaursajungnaersikátigut Jesuse Kristusekut. 2 Kor. 5, 18.

Tamasa taursoma ningaursajungnaersimagit ingminut, Gudib illuara. Kol. 1, 19. 20:

Jesuse Kristuse ningaursajungnaersitsirsigarput ajortivtinut; ajortivulle kisseesa pingilei, sillarsuble innuisa tamarsoarmik ajorteit pigiei. 1 Joh. 2, 2.

Areina! terssa Gudib Sauara, sillarsoarmiut ajorteinnik péjairsok. Joh. 1, 29.

Kristuseme annaursutekarpogut, aungne koimmago, imaipok, ajortivut péjarluarsimaput. Efes. 1, 7.

Auga koirsok innuit ajortoaerursutiksaennik. Matth. 26, 28.

Illissimaniarsiuk, nungursartunnik anningaursaeksennik aukpallartunnik kakkortunnigloneet annausimanginnause sakkirsusepilluvsinit, merssa siudlivse illerkorirseinnit, Kristusible auanik akisónersoarmik, tauna Sauarkatut pingitsotut paitsisaeksakangitsotulloĕtok. 1 Petr. 1, 18. 19.

Tauna pitlarnekartok, pitlarnekarkonnata, — ajortivut tamasa Nálekab pisipei taursomunga. Jes. 53, 5. 6.

3. Jesuse Kristuse tuksiursirsigarput Atátamut.

Ajortulliartokaissaeguta, tuksiursirsokarpogut Atátamut, Jesuse Kristusemik illuartuinnartomik. 1 Joh. 2, 1.

Jesuse Kristuse, Gudib tellerpiaetta tunganélerpok, uagullo idlersorpátigut. Rom. 8, 34.

Gudemut taursomunga ornigutut taursoma pidluartisinnauei nungullugit, innutuinnarame tuksiunniarlugit. Ebr. 7, 25.

4. Jesuse Kristuse Nálegararput.

Attauseennak Nálegararput, Jesuse Kristuse, taursomanga tamarluinnarmik pingorput, uagullo taursomunga. 1 Kor. 8, 6.

Tamanna pivlugo Kristuse tokkorsok, umarlune makkiniok, tokkungarsunnullo innúrsunnullo nálegaukollune. Rom. 14, 9.

Jesusib akkane serkut tamarmik akkoimirsarnekaissaput nálengnermik, killangmiullo nunamiullo nunab attanétullo, okello tamarmik okautigissauaet, Jesuse Kristuse Nálegaumet, Atátak nálengnarsekollugo. Filip. 2, 10. 11.

5. Jesuse Kristuse arssersutigarput arssillinniaegeksarput.

Sorlo tauna-ẽtok, taimainioguttõg tamattomane nuname. 1 Joh. 4, 17.

Arssersumik Kristusib tunniáse, tumine malleroarkollugit. 1 Petr. 2, 21.

Tamause issumakarniaritse, Jesusib Kristusib issuma malliklugo. Filip. 2, 5.

Taursomanétuartum unnersok sakkiuaissavoktõg, sorlo ivna sakilluartok. 1 Joh. 2, 6.

VIII.

Annernermik Ajunginermik.

1. Annernek ajunginek Atátak Ernerlo illagaellugik Gudeóvluartóvok.

Koirsisitse Atátab Ernerublo Annernerublo ajunginerub akkanut. Matth. 28, 19.

Petruse okarpok Ananiasemut: Umaettit Tornarsub saog innigillerpa, Annernek ajunginek seglokinniarlugo? Innuit seglokingilettit, Gudele seglokipet. Apost. sull. 5, 3. 4.

Illissimangilissiuk, Gudib nálegbiksarimmasse, Gudiblo Annerneraetta innigaelluse? 1 Kor. 3, 16. Att. 1 Kor. 12, 4 — 11.

2. Annernerub ajunginerub pinniaega terssa: Innuit opertungortitarei Jesuse Kristusemut, okautsit tussarnersut attorlugit.

Seglosuirsutib annerneraetta Atátamit pirssub, okautigissauánga illivsenut. Joh. 15, 26.

Tupedlersitsirsok tikkikune, sillarsoarmiut narkiksoromarpei (nevsuiarbigaellugillo) ajortomik, operbigingimmanga. Joh. 16, 8. 9.

Jesuse Nálekamik innuit tailluarnek ajorpaet, Annernerub ajunginerub pingipattik. 1 Kor. 12, 3.

3. Opertut taursoma innigaellugillo ajokaersorpei, tessiorlugillo párilluarpei.

Seglosuirsutib Annerneraetta pississauáse opernartunnut tammaunut. Joh. 16, 13.

Illissimangilissiuk, timisse Annernerub ajunginerub illuvsinétub innigirsarimmagit? 1 Kor. 6, 19.

Illissimangilissiuk, Gudib innigimmasse, Gudiblo annerneraetta illuvsinémet. 1 Kor. 3, 16.

Gudib Annerneraetta tessiugei Gudib kittornarsiarei. Rom. 8, 14.

4. Annernek ajunginek neijorkotaraellugolo, tupedlersitsirsigarput, taursomalo tuksiutarátigut annersamirsutinnik naellunaegeksaungitsunnik.

Atátak tuksiarbigiomarpara, tupedlersitsirsomik adlamik tunnekkolluse, illivsinétuinnartomik issukaissengitsomut, seglosuirsutib Annerneranik, tauna innuit opingitsut piginnauiengilaet, tekkunginnamiko, illissarinnagolo, illivsele illissarilluarparse neijortuinnaissammasse, illuvsinelo - ẽtuinnaissammet. Joh. 14, 16. 17.

Ajulerángauta, tava annertokoserarátigut Annernerub. Tuksiautinnik naellogauta, kannorloneet tussiaissirsogut siunekangikuta, taursoma Annernerub idlersorarátigut, annersaminernik taiksaungitsunnik. Rom. 8, 26.

5. Annernek ajunginek allieisuktinekarpok, nálengikuvtine erkasitarimmattigut.

Gudib Annernera ajunginek allieisuktitsarunnassiuk, taursominga nakkitarusersimagause udlormut annekbiksauvsinut. Efes. 4, 30.

IX.

Gudib pekkorsanik pidluartungorsuserput pivlugo.

1. Gudib pekkorsa terssa: Innuit tamasa pidluarkollugit, opernartomiglo illissimalerkollugit. 1 Tim. 2, 4.

Innuk attauserloneet Gudib tammarkongila, tamasale sainiarkoei. 2 Petr. 3, 9.

Illomut - ĕtuarama, Nálegak okarpok: Ajortulliartok tokkussamet, tamanna illuaringilara, arvkosernele tammarnartok kemmeklugo sainiarkoara, innuginnangorkollugolo. Ezech. 33, 11.

2. Jesuse Kristuse tokkorsok innuit tamasa pivlugit, pinniursivlunelo pidluautikseinnik náissengitsomik.

Tauna ingminik tunniutok tamasa annautsuklugit. 1 Tim. 2, 6.

Taursoma tekkovlunelo ajortivut péjarpei; ajortivulle kissesa pinnagit, sillarsoarmiulle tamarsoarmik ajorteit péjarpei. 1 Joh. 2, 2. 2 Kor. 5, 15,

3. Gudible pekkorsa terssa: Innuit tamasa operkollugit Jesuse Kristusemut, opersusekullo taursomunga náissengitsomik innursutekarkollugit.

Terssa aulartitsirsima pekkorsa, Ernermik tekkunniktok, operlunelo taursomunga, náksaungitsomik innursutekarkollugo. Joh. 6, 40.
Terssa Gudib pekkorsa, Ernerme, Jesusib Kristusib akkanut operkolluta. 1 Joh. 3, 23.

Innuk operlunelo koisikune, pidluaissavok, opingitsorlo ekkartonekaissavok. Mark. 16, 16.

X.

Opernermik Nálekamut Jesusemut.

1. Opernek Okautsinnit tussarnersunnit tussakautinit piok. Rom. 10, 17.

Okautsit tussarnersut Gudib pikkunarsarpei, tamarmik, taukonunga opertut pidluautikseinnik. Rom. 1, 16.

2. Innuit okautsinnik tussarnersunnik tussarluartut pidluautiksaeronnamik illissimalerpaet.

· Tamanna tussaramiko kiblirsutigaet umaettimikut. Apost. sull. 2, 37.

Kristuse anniartisimadlaissirsok — atterminelo okallukorsissirsok innungnut tam-

mannut, adlamik issumakarkollugit, issumakaerbigekollugillo ajorteinnik. Luk. 24, 46. 47. taimatõg 26.

3. Innuk ajorsutse perkiksimirsutigaellugolo allieisutigaellugolo umamigut sainialeranget nagliungnermine Jesuse Kristusemut, operaellugillo okautsit tussarnersut, terssa tairssavok saluarnermik, issumautaloneet adlangortineraennik. Att. Luk. 24, 47.

Sauluse Jesusib okarbiga: Innungnut aulartipaukit, Irsseit uissekollugit, tártorsoarmit sainiarkollugit kaumarsomut, tornársublo pirssautanit Gudemut, issumakaerbiginekarkollugit ajorteinnik opernermik uamnut. Apost. sull. 26, 17. 18.

Pauluse okartok: Judillo Graekillo okauniarikka sainiarkollugit Gudemut, operkollugillo Nálegautinut Jesuse Kristusemut. Apost. sull. 20, 21.

4. Opernermik Jesusemut naellukutsungnaersinekarpogut umaettivtine, Jesuse sillarsoarmiunnut tammannut Annaursirsómet, uagullo taursoma aungne tokkorsutselo pirssutigaellugik ajortivut paersillugillo innursutiksakartillutalo pidluartungortimattigut.

Sorlo pullateriak innukajuitsome Mosesib nappartika, taimatõg Innub Ernera nappartitaussaegiok, taursomunga opertut tamarmik

tammar-

tammarlukkonnagit, náksaungitsomigle innursutekarkollugit. Joh. 3, 14. 15.

Tamanna agleksimavok, operkolluse, Jesuse Kristusiómet, Gudib Ernera, opernermiglo innursutiksakarkolluse taursoma akkane. Joh. 20, 31.

Jesuse Gudib sakkomersika saimauvigekollugo opernermik auanut. Rom. 3, 25.

Jesusemik Kristusióursomik opertok Gudemit erniukiksisimavok. 1 Joh. 5, 1.

5. Opernek tunnirsutávok Gudemit, issumautinit pirssaunevtinilloneet pingilak.

Saimautinermik pidluartungorsimavose opernermik, issumauvsiniglo taimaingilase, Gudible taimaiserkáse. Efes. 2, 8.

Tunninekartose opernermik Kristusemut. Filip. 1, 29. Matth. 16, 17. Gal. 1, 15. 16. Apost. sull. 16, 14.

Kristuse illagaellugo makkisimavose (tokkorsunnit) opernermik, Gudib pillirsanik, taursoma makkitika tokkorsunnit. Kol. 2, 12.

6. Opernermik issumakaerbiginekarpogut ajortivtinik, ullapisautekarlutalo Gudemut.

Jesuse tauna Profetit tamarmik okautigaet, taursomunga opertut tamarmik akkane issumakaerbiginekaissammaetta-õg ajortimingnik. Apost. sull. 10, 43. 26, 18.

Mãna opernermik illuartitangorsimagauta, Gude tava illagilluarparput Nálegautigut Jesuse Kristusekut. Rom. 5, 1.

7. Opernermik Gudib Kittornarsiarátigut, kingorngursirsuksaengortillutalo innursutiksamik náksaungitsomik.

Taursominga illaessirsut tamasa, atterminullo opertut (Annaursirsub) kittornarsiaritipei Gudemut. Joh. 1, 12.

Illivse tamause Gudib kittornaráse, opernermik Kristuse Jesusemut. Gal. 3, 26.

Ernermut opertok innursutekarpok náissengitsomik: Ernermulle opingitsub innursutiksak tekkussengila, Gudible ningautuinnaissaua. Joh. 3, 36.

8. Opersusek pilleritsekpok assarsusekut. Gal. 5, 6. 1 Joh. 2, 4. 6.

XI.

Koirsumik ussornartomik.

1. Koirsut ussornartok Jesusib Kristusib nangminek pekkoa.

Aularitse, innuillo tamasa ajokaersorniarsigik, koivlugillo Atátab Ernerublo, Annernerublo ajunginerub akkane. Matth. 28, 19. Mark. 16, 16.

2. Koirsut ubbautigaellugolo ajortivtinit ervkejautigarput Jesusib auanik.

Sainiaritse koekkovluselo tamause Jesusib Kristusib akkane, ajortisse issumakaernekarkollugit. Apost. sull. 2, 38.

Sauluse Ananiasib okarbiga: makkitit, koekkollutillo, ubbarkollutillo ajortingnit. Apost. sull. 22, 16.

Illageeksut Kristusib assakigei, ingminiglo tunniutok taukko pivlugit, ajorungnaersitsomagamigit; ubbaumiglo immermik okauselingmik ervkejarsimauei. Efes. 5, 25. 26.

Jesusib Kristusib ajortunnit ubbarátigut aungminik. Joh. tekk. 1, 5.

3. Koissinekartilluta, Gudib pigititarátigut Jesusib tokkoanik, ajortivta akkeetsugeinnit pitlagekseinnillo nálegauneraennillo annaunekarkolluta.

Illissimangilissiuk, tamauta Jesuse Kristusemut koissimarsogut, taursoma tokkoanut koissimavogut? Koirsutekut tava, Kristuse illagaellugo, illirsaursogut tokkomut. Rom. 6, 3. 4.

Ajortut mãna nálegaukorsarunnassigik tĩmivsine tokkojarsunne. Rom. 6, 12.

4. Koissinekartilluta Jesuse Kristuse illagaellugo umartinekarpoguttôg nutámik innunerkiksivluta sakkiuarkolluta.

Sorlo Kristuse tokkogalloarame, makkititaursok Atátab ussornarsusiagut, taima uaguttõg innursutitáme sakkiuaissaugut. Rom. 6, 4. Kol. 2, 12.

5. Koissinekartilluta illageengnekalerpogut Atátamut, Ernermullo, Annernermullo ajunginermut.

Illivse tamause Gudib Kittornaráse opernermik Kristuse Jesusemut. Nungulluse tava Koissimarsose, Kristuse attisimauarse. Gal. 3, 26. 27.

Gudib pidluartitarátigut innulerkingnartub nutángornartublo ubbautaengnik, Annernerub ajunginerub pirssartaeganik, tauna koingára uautinut Jesuse Kristusekut Annaursirsivtigut. Tit. 3, 5. 6.

Koirsut timib minguanut ubbautaungilak, issumable paitsisaitsub illageersutigilluarpa Gudemut. 1 Petr. 3, 21.

XII.

Kommunionemik ussornartomik.

1. Kommunione ussornartok Jesusib Kristusib nangminek pekkoa.

Nálegauta Jesusib Kristusib, unnuak taivna pissitaugame, Timmiursak tigua taengekartillugolo augorpa, ajokaersukaminullo tunniullugo, okalluklune: Tiguvlugolo nerrissiuk, terssa timiga, tunniusimarsok pivluse. Taimailiortaritse erkaivlunga. Taimaitõg Ermusek tigugia, unnukut nerrigamik soraramik, kujavlunelo taursominga tunnigiei,

okalluklune: Tamause terssanga immeritse, terssa auga, Testamentitab (kingudliub pekkorsama) aua, pivluse amerdlasorsuillo pivlugit koirsok, ajortoaerursutiksaennik: Nungullugit immerangausiuk, taimailiortaritse erkaivlunga. Matth. 26, 26. 27. 28. Mark. 14, 22. 24. Luk. 22, 19. 20. 1 Kor. 11, 23—25.

2. Kommunione ussornartok Jesusib Kristusib pekkoa, tokkorsutse erkainiarkollutigo.

Taimailiortaritse erkaivlunga.

Timmiursak tamanna nerrirsarangausiuk, ermutsemillo tamattomanga immerangause, nungullugit Nálekab tokkorsusia unnersiutigirsartarsiuk, tikkissinnago. 1 Kor. 11, 26.

3. Timmiursak ivna augoartaegarput (Kommunionekartilluta) Kristusib timaetta illageersutiga, ermuserlo taengekartisimarsok Kristusib auaetta illageersutiga. 1 Kor. 10, 16.

Tiguvlugolo nerrissiuk, terssa Timiga!

Taumause terssanga immeritse, terssa Auga! Matth. 26, 27. 28.

4. Kommunionekartilluta attausenangortinekarpogut Jesusemut, assaersuserpullo uautinut agdliartolerpok.

Uinnimnik nerrirsok, aumniglo immertok, uamnétuarpok, uangalo taursomanétuaissaunga. Joh. 6, 56.

Timmiursak merssa attausióvok, taimaitomik amerdlasóvluta timióvogut attausek; timmiursak attausek piksakarbigigautigo tamauta. 1 Kor. 10, 17.

5. Tamanna attortillugo, nutámik naellukutsungnaersinekarpogut, innursutiksakaissaegauta náissengitsomik, umaromaissaegautalo tipeitsungârluta.

Uinnimnik nerrirsok, aunniglo immertok, innursutekarpok, náissengitsomik uangalo udlut kingudliksaenne ittersaromarpara. Joh. 6, 54.

6. Jesusib tima aualo attorluaromagutigik, tava uautinik missilingniariakarpogut.

Innuk nungullune ingminik missilingniarkãrlune pigile, tavalo timmiursak tamanna nerrigilliuk, ermutsemillo tamattomanga immerile. 1 Kor. 11, 28.

XIII.

Ivlernarsinermik.

1. Tamarmik, Jesuse Kristusemut Opertungortisimarsut, operlutik illomut ajorungnaersisimaput Kristusib auanik.

Ubbarsimavose, ivlernarsisimavose, illuarsisimavose Nálekab Jesusib akkanik, Gudivtalo Annerneranik. 1 Kor. 6, 11.

Issumauvut Kristusib auaetta ervkejarpei pillirsennit tokkonartunnit, tokkosuitsok Gude nálekollutigo. Ebr. 9, 14.

2. Terssa Gudib pekkorsa; tamasa Jesuse Kristusemut opertut ivlernarsinermik pinniarsinnarkollugit.

Terssa Gudib pekkorsa, ivlernarkolluse. 1 Tess. 4, 3.

Illivsenik Kákorsirsok ivlernartorsoursorlo malliklugo, illivsesōg ivlernarniaritse sakkirsusivsine tammanne. 1 Petr. 1, 15.

Ivlernarsinek pinniarsiuk, tamattominga pinniaengitsut Nálegak tekkussengilaet. Ebr. 12, 14.

Ussornakaut ivlernartunnik umaettiglit, Gude tekkussanmarssuk. Matth. 5, 8. Luk. 1, 74. 75. 2 Petr. 1, 3. 4. 5. 6. 7.

3. Opertut sulle ajortokarlutiglo ajulersuksainnáput tokkotinnatik.

Ajortokangitsogut unneruta, uagutinik nangminek seglokittarpogut tava, Seglosuirsullo illuvtinéngilak. 1 Joh. 1, 8.

Kristusib innukteisa senningarsomut ivertipaet uinnirsik, ikdligupilluit piomarsepilluillo tappullugit aglaet. Gal. 5, 24.

4. Ivlernarsinek terssa: ervkejarniarlutalo ajortut tamasa allárniaissaegautigik, imaipok, nálegaukussengilauvut

uagutinut, tammannelo ajungitsunne agdliartortuinnarluta.

Taimaitunnik mãna Unnersóutekarauta, assaennerirsakka, uagutinik ervkejarniarta péjarlugillo uingub annernerublo ervkit tamasa, ivlernarsiartorlutalo pinniarta, Gude náleklugo. 2 Kor. 7, 1.

Nálegauta Annaursirsivtalo Jesusib Kristusib saimaunerane illissimarsusianelo agdliartortuinnaritse. 2 Petr. 3, 18.

Ajortut nálegautitsarunnassigik timivsine tokkojarsunne, kajumiksarutepilluee náleissennagit. Rom. 6, 12.

Kristusib naugminek ajortivut atataraellugit timimine, tunniutok kerssungme, ajortunnut tokkolluinnarkolluta, illuarsisimaulutalo innuniarkolluta; taursoma ikkeenik kaitsorsarnekarpose. 1 Petr. 2, 24.

Jesusib Kristusib, Gudib Erneraetta auaetta ubbararátigut ajortunnit tammannit. 1 Joh. 1, 7.

Tamarmik, taimaitomik nerriursusekartut taursominga, nungullutik ingmingnik ivlernarsiniararaut, sorlo taivna ivlernartuinnarmet. 1 Joh. 3, 3.

Jesuse Kristuse ingminik tunniutok pivluta, annautsomauluta illueitsunnit tammannit, innungniglo illuartortaeksaminik pigirsaeksarsiomaulune, ajungitsulliartuinnartunnik. Tit. 2, 14. Phil. 4, 8.

5. Ivlernartuinnaissaugut tarnivtigut timivtigullo; taimaimet, tarnivut timivullo kangunartomut arsengniarlugit peteijuinniaissaugut.

Tarnisse ikdligupillugungnaersinniarsigik, illomortok náleklugo annernekut. 1 Petr. 1, 22.

Illissimangilissiuk, timisse Annernerub ajunginerub illuvsinétub innigimmagit? Taukkoninga Gudib tunniáse, nangmineringilesse. Akisónersoarmik pissiarinekarause, taimaimet timivsigut annernevsigullo Gude ussorissiuk, tamakko Gudib pigimmagit. 1 Kor. 6, 19. 20.

Tamause ingmikotarluse timisse párilluarniaissauesse, ivlernartuinnarkollugit; Naellursuttut, Gudemik illissimangitsuttut peteitsulliaissengilase. 1 Tess. 4, 4. 5.

Sakkilluarisa, sorlo kaumarsométut, nerrirsorsonata, immerajuktorsonatalo, peteinatalo, piggatauniaratalo. Rom. 13, 13. 14.

Weinemik immertorsókennase, tamanna sillakangitsungornarmet, annernermigle illumiulingorniaritse. Efes. 5, 18.

Mianersoritse, umaettisse okumeitsorsoaengortitsarunnassigik nerringărnermik, immingărnermiglo. Luk. 21, 34.

6. Ivlernarsingilagut pirssaunevtinik, terssa Atátab, Ernerublo, Annernerublo ajunginerub sullirsaet.

Illuartóvlunga Weiniksaliksóvlunga, Atátagalo Weinelingmik nautsévilliortóvok. Aualekutit uamnétut paumakartut tamasa illuarsaissauei, paumakangãrkollugit. Joh. 15, 1. 2.

Illuartuinnartorsoak Atátangá! Opernarsusernik ajorungnaersikit; okautsissit opernartóput. Joh. 17, 17.

Ajungitsomik aularneersub illivsene namaksinniaissauatõg, Jesusib Kristusib udluksa nedliutserlugo. Filip. 1, 6.

Gude tamerssámet, illivsenik piomarsungortitsirsok námaksirsungortitsirsovlunelo illuarirsaminik. Filip. 2, 13.

Kristuse Jesuse pisimauarput Gudemit illissimanarsirsutigekkollugo, illuarsirsutigekkollugolo, ajorungnaerutigekkollugolo, annautigekkollugolo. 1 Kor. 1, 30.

Issoanit Gudib kennersimauáse pidluartungorkolluse, Annernerub ajorungnaersitsineranik. 2 Tess. 2, 13. 1 Petr. 1, 2. 2 Kor. 6, 11.

7. Taimaimet, Jesuse Kristusemétuariakaissaugut aiparituinnarlugolo.

Illumnétuaritse, uangalo illuvsinétuarlunga. Sordlo aualekut ingminit paumakarnek ajortok, Weiniksaglub orpiub tungauvianétuangikune, taimaitarauseşõg illumnétuangikuse. Uangaivna Weiniksaliksóvlunga orpióvunga, illivse aualekutávose; Illumnétuartok, uangalo illuanétuarlunga, tauna paumakangãissavok. Uangale pigingikusinga, ajungitsulliarnek ajussause. Joh. 15, 4. 5.

Kittornaengoet, taursomanétuaritse: sakkomillissapet, tipeitsukkolluta, kangusukonnatalo Kénaetta sáne tikkibiksane. 1 Joh. 2, 28.

XIV.

Jesusib Kristusib Illageekseinik.

1. Jesuse Kristuse illageeksimarsokarpok, imaipok, innungnik taursomunga opertunnik, taursoma akkanik tuksiarlutik tairsartunnik, ajokaersuteiniglo arssersutaniglo mallingniktunnik. 1 Kor. 1, 2.

Kársomut mattomunga aulaiaengersitsomárpakka illageeksutikka. Matth. 16, 18.

Illageeksut Kristusib assagei. Efes. 5, 25.

Illivse ekkardlióvose kennersimarsut, pellessit nálegauneróursut, innuit ajorungnaersimarsut, taursoma innuktei, kákorsivse illiugei ajungitsut okautigaellugit pissauesse, tártomit kákommasse kaumarsomut. 1 Petr. 2, 9.

2. Jesusib Kristusib illageeksei taigornekarput Kristusib timanik, Gudib igloanik, Kristusiblo nálegauvianik.

Tauna Gudib niakungortika illageeksunnut, tamerssa, timanut. Efes. 1, 22. 23.

Tauna niakora timib, terssa illageeksut. Kol. 1, 18.

Gudib igloa, terssa Gudib tokkosuitsub illageeksei. 1 Tim. 3, 15.

Atátab núktertikátigut Ernerme assaersame nálegauvianut. Kol. 1, 13.

3. Jesusib Kristusib illageeksei tamáne nunamétillutik nagliungnartolingmik nálegauvióuput.

Nálegauviga mattomanga nunamit pingilak. Joh. 18, 36.

Opingitsut illaginginamisse, taukkonangale kennerause, taimaimet opingitsut umigirsaráse. Joh. 15, 19.

Nagliungnartorperksuit attorlugit isseriakarauta Gudib nálegauvianut. Apost. sull. 14, 22. 1 Petr. 4, 12—14. Ebr. 12, 1. 2. 3.

Tamarmik Gudemut náleklutik innuniaromarsut Jesuse Kristuseme, taukkoa nagliuktisimadláissaput. 2 Tim. 3, 12.

4. Jesusib Kristusib illageekseinut kissinekarput innuit tamarmik, nunenne tammanne, ekkardleenillo tammannit, tussarnersunnik okautsinnik Jesuse Kristusemit pekkartut, nálektullo taukonunga.

Tamauta annernermik attautsemik koisimavogut, timekattigeekolluta attautsemik, Judiógutaloneet Graekiógutaloneet, kivgángutaloneet kivgáungikutaloneet, tamautalo,

imminekarpogut Annernermik attautsemik. 1 Kor. 12, 13.

Umnit Judillo Graekillo, umnit kivgello kivgáungitsullo, umnit angutillo arngnello, măne nelligeekput, tamause attausingortisimagause Kristuse Jesuseme. Gal. 3, 28.

5. Innuit kavseet (sumetulloneet) neijugakartut attautsemik, tungauvilersimarsullo Jesuse Kristusemut assakattigeengniarlutiglo, taijornekariputtôg Gudiblo Kristusiblo illageekseinik.

Kristusib illageekseisa innudluarkoáse. Rom. 16, 16.

Illageeksut Galasiamiut tamarmik. Gal. 1, 2.

Gudib illageeksei Korintemétut. 1 Kor. 1, 2.

6. Jesuse Kristuse Illageeksut opertut Pársirsóneraellugolo Missiksoirsigaet.

Măna saluarsimavose tarnivse pársirsaennut missiksoirsaennullo. 1 Petr. 2, 25. 1 Petr. 5, 4.

Nippiga Sauama tussarpaet, illissarakkalo, taukoalo malligaránga. Joh. 10, 27.

7. Illageeksut akkornaenne taursoma (Jesusib) illait pársirsungortillugillo, illait ajokaersoirsungortillugillo, illait kivgangortitarei, taukoa (illageeksut) tarningit sorlo nerrisitarpeit okautsinnik tussarnersunnik, tessiorniarlugillo,

nangminerlo arssersutiksaengorlutik taukkonunga.

Illait taursoma aulartitaengortikei, illaillo erkotuksennik okalluktungortillugit, illaillo okautsinnik tussarnersunnik okalluktungortillugit, illaillo pársirsungortillugillo ajokaersoirsungortikei; Illuartut arkiksornekarkollugit pinniarkorsútigirsamut, Kristusib tima agdliartortinekarkollugo. Efes. 4, 11. 12. 1 Kor. 12, 28. Rom. 12, 7. 8.

Tava māna pársiniaritse illivsenik, illageeksunniglo tammannik, taukkonunga Annernerub ajunginerub missiksoirsungortimmasse, Gudib illageeksorirsei párissaegausigik, aungminik pissiarimmagit taursoma. Apost. sull. 20, 28.

Ajokaersoirsut akkornauvsinétut okaukiksarpakka: Kristusib innukpaengoee, illivsenut párekorsáursut, páriniarsigik missiksorlugillo erdlokotinekarase, kajumiklusele pirssartaritse, pekkotitóniartuttut pinnase, umaettivsinele illomorluse; Innungnut nálegauniartuttut pinnase, illivsenigle malligaeksaritiniaritse illageenut. Tava illivse, pársirsónek ersserpet niakorut nálengnartok tokkolersuitsok pissauarse. 1 Petr. 5, 1 — 4.

8. Tessiortittik Ajokaersortittiglo Illageeksut assaissaueit issumaginniaissaevlugillo.

Inneniarpause, assaerset kattengutigeet, issumagissigik ajokaersortisse, pársirsesselo Nálekame, illivseniglo kajumiksairsut; atar-

kivlugillo assaengãrsigik, pinniagaet perssakotigaellugo, okauserlukbiginnagillo. 1 Tess. 5, 12. 13.

Uttokaunerit, pinniagaeksamingnik pinniarkiksut, nálengnekarnerovlit, angnerursomiglo sulliakartut okautsinnik ajokaersútinniglo. 1 Tim. 5, 17.

Ajokaersortisse atarkivlugillo náleksigik, pigãrmetta tarnivsenut, akkirsuksettut illioriakaramik, taimailiorkollugit tipeitsuklutik annersáminatiglo, tamanna illuaissengimet illivsenut. Ebr. 13, 17.

9. Illageet kavsersoarnik kattisimarsarniaissaput Kristusib okausee tussaruklugillo umamiugaellugillo:

Illageeksullo opertut itsarnit aglaet Sabbate kennersimarsutigimmarssuk, Jesusib Kristusib umarbia erkainiarlugo; taimaimet, uaguttôg udlok tauna attorluarniaissauarput.

Kristusib okausee innilingãrsigik illivsine illissimangãrnartunnik tammannik, illivseniglo ajokaersorkattigeekluselo kajumiksarkattigeengniaritse tuksiautinnik ussorutinniglo erinnagiksunnik, annernerublo peenik tuksiautinnik tussarominakaersunnik, umaettivsigullo tuksiaritse Nálekamut. Kol. 3, 16.

Operkattigeet udlut tamasa illageeksuarlutik attautsemétut nálegbingme. Apost. sull. 2, 46.

Kattisimauvikput sorarnauaersigo, sordlo illait illioraraut, uautinigle kajumiksarkattigeengniarta. Ebr. 10, 25.

Sume marluk pingasulloneet kattisimarsarangetta attemne, akkornaennétsomarpunga. Matth. 18, 20.

10. Illageeksut okautsit tussarnersut Jesusemik okautiginniaissaueit innungnut tammannut, nunennelo tammanne.

Aularitse innuillo tamasa ajokaersorniarsigik — attalo, udlut tamasa neijortuinnaissauause, silla nãtinnago. Matth. 28, 19. 20.

Aularitse sillarsoarmut tammannut, okautsillo tussarnersut okautigissigik innungnut tammannut. Mark. 16, 15.

Kákorsivse pinniagei ajungitsut okautigissauesse, tártorsoarmit kákommasse kaumarsominut tupingnartomut. 1 Petr. 2, 9.

11. Illageeksut siudleet Jerusalemmétut Judioursullo tamarmik.

12. Innuillo Judióngitsut okallukbiginekarmetta okautsinnik tussarnersunnik Jesusemik, tava illageeksungortisimagiputtôg amerdlasút naellursut akkornaenne, opertullo taigornekartut Kristomiunnik. Apost. sull. 15, 14. 11, 26.

13. Illageeksut Kristomiut mattoma kingorna Jesuse Kristuse allárlugo aksut asserorsimarsorsóursut ajokaersutimikullo innursutimikullo (sakkirsusimikullo).

14. Je-

14. Jesuse Kristusele Illageeksokartuinnartok, illageeksokaromarlunelo silla nátinnago.

Udlut tamasa neijortuinnaissauause silla nátinnago. Matth. 28, 20.

Kársomut mattomunga aulaiaengersitsomarpakka illageeksikka, tártublo pirssauneraetta arktoromarpei. Matth. 16, 18.

XV.

Engelinnik.

1. Engelit annerneróuput, pingortisimarsut Jesuse Kristusekut. Kol. 1, 16.

2. Taukkoa kavserperksuit Nálegaunertik illagaellugo ajortulliartut Pingortitsirsimingnut, terssa Tornarsuk Engeleelo.

Issoanit tornarsuk innungnik tokkotsirsoursok, seglosuirsullo aulaiaengiutigingila, seglosuirsutekanginame illumine. Joh. 8, 44.

Issoanit tornarsuk ajortulliartoursok. 1 Joh. 3, 8.

Engelit ajortulliartut Gudib mianneringikei. 2 Petr. 2, 4. Jud. 6.

3. Engelit ajungitsut Pingortitsirsertik kivgartorbigaellugolo taursoma pekkorsei atarkirsareit.

Pekkorset Killangmésut nunamétsōg taimaikile. Matth. 6, 10.

Tausendenik tausendiukattartut (kissiksaungitsut) kivgartorbigirsaraet. Dan. 7, 10.

Nálegak ussorissiuk, Engelit okkorse pirssarsoursut, taursoma pekkorseinik mallinguiktut. Dav. tuks. 103, 20.

4. Adlennit pingârlugit Gudib Kittornei, merdlertungoello párilluarlugillo Kivgartorbigirsareit.

Engelit tamarmik annerneróuput kivgartortuksávlutik, aulartisimarsut annegluartukset kivgartorbigekkollugit. Ebr. 1, 14.

Taukoa (Merdlertungoet) Engeleesa killangmétut Atátama killangmiub kéna irsigirsaraet nungullugit. Matth. 18, 10.

5. Innungnut Satanase (tornársuk) pirssaunekarlune ajortunnik, pinniartarsinnararauk opingitsunne.

Innungnut aulartipaukit uisekkollugit irsseit, tártorsoarmillo sainiarkollugit kaumarsomut, tornársublo pirssautanit Gudemut. Apost. sull. 26, 18.

Sillab mattoma Gudiaetta opingitsut issumeit tekpeelisitarei, okautsit tussarnersut kaumalluarsusiaet Kristusib ussornarsusianik, tekkokonnago taukkonunga. 2 Kor. 4, 4. Efes. 2, 2. 2 Tim. 2, 26.

6. Opertut taursoma ursserniarlugillo Kristusemit paersitsomagalloarei; missiksorniarpettale, ajugaungilak taukonunga.

Tornársub piomagalloaráse igleraromauluse, sorlo timiursaekset kakkortut pirssareit. Luk. 22, 31.

Sillakarniaritse erkomaniarluselo, illivsenut akkerartortok tornársuk sakkiuarmet Loevesut nippeliksoatut, ẽrsaeksarsiorlune: tauna akkerartorsiuk operluarluse. 1 Petr. 5, 8. 9.

Gudemit erniukiksisimarsok missiksorniararauk, Kingarsoirsublo orningnek sapperpa. 1 Joh. 5, 18. 2 Tess. 3, 3. Efes. 6, 10 — 17.

7. Tornarsuk Engeleelo sulle ekkartóubiksakaromarput.

Ingnek kammissengitsok arkiksimavok Tornarsungmut Engeleenullo. Matth. 25, 41. — Matth. 8, 29.

XVI.

Tokkomik opertullo angerlarneraennik Nálekamut.

1. Innuit tamarmik tokkorsuksainnauput. Ebr. 9, 27.

Tokko innungnut tammannut kerdlerteronniok, tamarmik ajortulliarmetta. Rom. 5, 12.

2. Innub tima uttileralloarpok, tarningale innutuinnararauk.

Erksigissaruunassigik timinnik tokkotsirsut, tarninnigle tokkotsinek ajormetta. Matth. 10, 28. Luk. 20, 37. 38.

3. Opertut tarneisa Kristuse neijortuinnalissauaet.

Voitsiaro aiparissauágit nálegauvimne Paradiseme. Luk. 23, 43.

Nálegak Jesuá! annernera piuk. Apost. sull. 7, 58.

Kristusemétuinnaromaulunga angerdlarsillerkaunga. Filip. 1, 23. Ebr. 12, 23.

4. Tokko opertut annekluarbiksaraet.

Kristuse innursutigangauko, tokkonerlo annekluarbiksarara. Filip. 1, 21.

Innútilluta Nálekamut innúginnarpogut, tokkokogutalo Nálekamut tokkovogut. Taimaimet, innútillutaloneet tokkokogutaloneet, Nálekab pigituinnarpátigut. Rom. 14, 8.

Timivut kemmekomaulugit kajungerkaugut, Nálekamullo angerdlarnek nuaenneringărparput. 2 Kor. 5, 8. Luk. 2, 29.

XVII.

Jesusib Kristusib sakkomiutiksanik, tokkorsullo umarkigutiksaennik.

1. Nedliutsomarpok, Jesuse Kristuse tikkiutsomarlunelo sakkomilleromarmet.

Jesuse tauna illivsenit killangmut kangattartitok, tikkitsomariok, sordlo irssigigikse killangmut pirssok. Apost. sull. 1, 11.

Unnikbiksarput Killangmépok, terssangatõg Annaursirsok Jesuse Kristuse Nálegak nerriugigiarput. Filip. 3, 20.

Sekkenek, anningaello, ullorirsello naellunaerkotekaissaput, — Innublo Ernera tava tekkussauaet Killaub nuieine akkartok. Luk. 21, 25. 27. Matth. 24, 29. 30.

2. Udluksamik udlublo naellunaerkotiksanik illissimarsokangilak, kanningartomigle tikkiutsomarpok.

Udluksamik udlublo naellunaerkotiksanik illissimarsokangilak, Engelilloneet killangmétut illissimangilaet, Atátamale kissime naellungila. Matth. 24, 36.

Taimaimet erkomanniaritse, Nálegauvse tikkibiksa naellogaussiuk. v. 42.

Taimaitomik illivsesõg piginnangoritse; Innub Ernera tikkissammet nerriuktinnase. v. 44.

3. Tokkorsut tamarluinnarmik makkissaevlutiglo umartinekaissaput Jesuse Kristusekut.

Udlub naellunaerkotiksa nedliutsomarpok, illivermiut tamarmik taursoma (Innub Erneraetta) nippa tussaromarpaet, annissaevlutiglo, ajungitsulliartut makkissaput innursúmut náksaungitsomut, ajortulliartulle makkissaput ekkartóutaeksaulutik. Joh. 5, 28. 29.

Gude tettigaellugo nerriukluarpunga, tokkorsunnik umaromartunnik, illuartunniglo illuangitsunniglo. Apost. sull. 24, 15.

Naellugilagut, Nálekamik Jesusemik Umartitsirsub, uaguttõg umartitsomariátigut Jesusemut. 2 Kor. 4, 14.

Jesusemik tokkorsunnit umartitsirsub annerneraetta innigippasse, tava Kristusib makkititsirsaetta tokkorsunnit timissesõg tokkojarsut umartitsomariei, taursoma Annerneraetta innigimmasse. Rom. 8, 11.

Makkibióvlungalo innursutávunga (tokkorsunnik umartitsiomartok). Joh. 11, 25. Joh. 6, 40.

4. Kristuseme tokkorsut makkissaput siudliovlutik, angumerirsaekseilo, tikkipet, sulle innúrsut adlangortinekaissaput.

Okaupause Nálekab okausianik imaitomik: Umnit uagut innúvluta amigarkógalloaruta

Nálegak tikkipet, sinniviksut ingiaisseng-ilauvut; Nálegak merssa nangminek, Gudib Engeleesa nálegauneraet kardlortaursirsartok nippersoalingmik aiparaellugo, akkaromariok killangmit, Kristusemelo tokkorsut makke-käissaput. Kingorna uaguttõg, sulle amig-arkóvluta innúrsogut, ivko illagaellugit aularunekaromarpogut nuiettigut, Nálegak nellautsartorkollugo sillame, taimalo Ná-legak neijortuinnalissauarput. 1 Thess. 4, 15. 16. 17.

Sordlo Adamme tamarmik tokkorsaraut, taimatõg Kristuseme tamarmik umartitaus-saegiput; nungullutigle ingmikortarlutik; siudlek terssa Kristuse; kingornalo Kristusib innuktei, tikkipet. Tamattomalo kingorna nágatiksak piomárpok. 1 Kor. 15, 22 — 24.

Atta, naellunartomik okallugbigause: ta-mauta sinneksaissengilagut, tamautale adlang-ortinekaromárpogut. 1 Kor. 15, 51.

XVIII.

Ekkartobiksamik sillarsoarmiunnut tammannut.

1. Jesuse Kristuse ekkartorsirsovok innúrsunniglo tokkungarsunniglo.

Tauna Gudib ekkartõrsirsungortika innúr-sunnullo tokkungarsunnullo. Apost. sull. 10, 42.

Gudib merssa udlok nedliutitaeksak taiga, Sillarsub innuee tamasa illuartomik ekkartõtitsomaulugit, Angumut ekkartõrsirsungortitaminut, taunalo tokkorsunnit umartinamiuk kingorna tava tamasa operkoei. Apost. sull. 17, 31.

Innuit angigirseit Gudib ekkartõutigissauei Jesuse Kristusekut. Rom. 2, 16.

Attauserloneet Atátab ekkartõngila, Ernele ekkartórsirsungortika tammannut. Joh. 5, 22.

Erne Atátab ekkartórsirsungortika tammannut, Innub ernerimmago. v. 27.

2. Innuit tamarsoarmik Kristusib ekkartórsiviksanut sakkomeriakaissaput.

Tamauta merssa sakkomeromarpogut Kristusib kiglissiorbiksanut. Rom. 14, 10.

Tamauta sakkomeriakarpogut Kristusib ekkartórbiksanut, ingmikortilluta akkinekarkolluta kannok pinniartogut innutilluta, ajortomigloneet ajungitsomigloneet. 2 Kor. 5, 10.

Innub Ernera ussornarsusimine tikkikune, Engelit ajungitsut tamasa illagaellugit, tava ivksiaissavok ivksiauvingmine ussornartome, innuillo tamarluinnarsoarmik kénaetta sáne kattisimaissaput. Matth. 25, 31. 32.

3. Jesuse Kristuse ekkartorsiomarpok illuartomik, akkinniaromarlugillo Innuit ingmikotartillugit sullirseinnik.

Rom. 2, 6. 7.

Ajortulliartut innersútekangitsut, tammarlukomariputtõg inneitsissit pitlautiginnagit, inneitsissinnullo ajortulliartut, inneitsissittõg ekkartóutigissaueit. Rom. 2, 12.

Taursoma pitlaromarpei Gudemik illissimaniaengitsut, nálekomangitsullo okautsinnut tussarnersunnut. 2 Tess. 1, 8. Luk. 12, 47. Matth. 16, 27. 1 Kor. 4, 5. Matth. 11, 21 — 24.

XIX.

Innúrsutiksamik náissengitsomik akkinniarbiksamiglo annernartomik náissengitsomik.

1. Tamarmik Jesuse Kristusemut opertut innursutiksakaissaput náksaungitsomik.

Illomut, illomut okaupause: Okautsimnik tussartok, aulartitsirsimnullo operlune, innursutekarpok náksaungitsomik, ekkartóbingmullo pissengilak, tokkomille pirssok tokkoviungitsomut. Joh. 5, 24. Joh. 3, 18.

Terssa Atátab aulartitsirsima pekkorsa: Ernermik tekkunniktok, operlunelo taursomunga, innursutekarpok náksaungitsomik, udlullo nágatiksaenne tauna ittersaromarpara. Joh. 6, 40.

Nippiga Sauama tussarpaet, uangalo illissarakka, taukkoalo malligaránga, innúrsúmiglo náksaungitsomik tunnirsarakka. Joh. 10, 27. 28. Joh. 3, 36.

Terssa taursoma unnersouta, taima unnersiukátigut, innursúmik náksaungitsomik tunniomauluta unnerame. 1 Joh. 2, 25.

2. Taukkoa Nálegak Jesuse Kristuse neijortuinnarlugolo ussornarsusia tekkussauaet illengerlugolo.

Kaisitse, Atátama pidluartitei okkorse, Nálegauvik ivna Sillarsub aulakautanit aglaet piginnangorsimarsok illivsenut kingorngursarissiuk. Matth. 25, 34.

Kivgara neijukamnétuaissaegioktõg, uamnullo kivgartoromarsok Atátama nálengnartissaua. Joh. 12, 26.

Atátangá! neijukamnétuarkoakka tunniursettit uamnut, ussornarsusera tekkokollugo taukkonunga. Joh. 17, 24.

Mãnakut Gudib kittornarisimauátigut, piomartuksaursuserpulle sulle tekkonaengikadlarpok, naellungilarpulle tekkuksáulerpet tamanna, tava arssigissauarput, irssigituinnaissaegautigo taimairsusianik. 1 Joh. 3, 2.

Kittornagauta, kingorngursirsuksávoguttõg, imaipok, kingorngursirsuksávogut Gudemut, Kristusiblo kingorngursekattigissauátigut, nagliukkattigigutigo, ussornarsekattigileromariarputtõg. Rom. 8, 17. Matth. 13, 43.

3. Opertut timeit ussornarsinekaromarput.

Timerojukput taursoma adlangortissaua, arssigilerkollugo timine ussornartok, pirssaunermik ajugaringisaminik tammannut nálektillune. Filip. 3, 21.

Illirsávok time tarneliogalloak, makkissavorle time annernermiursok. 1 Kor. 15, 44. 2 Kor. 5, 1. Joh. tekk. 7, 16. 17. 21, 4.

4. Innuit, seglosuirsomik angigirsut illuaitsulliarlutik (Rom. 1, 18.) **Jesuse Kristusemullo opingitsut annernartorsoarmut pissaput.**

Opingitsok ekkartónekaissavok. Mark. 16, 16.

Arksoarnartorsuit, okkorse! uamnit aularitse ingnermut kammissengitsomut, arkiksimarsomut tornarsuugmut Engeleenullo — tava taukkoa annernartorsoarmut sorajuitsomut pissaput. Matth. 25, 41. 46.

Innuit ajortulliartut tarningit nagliussaevlutiglo kóksellaissaput. Rom. 2, 9.

XX.

Gudib inneitsisseinik.

1. Gudib inneitsissei kollit, Mosesekut tunniunnekartut, imaiput:

1. Uanga Nálegáuvunga, Gudit, adlamik Gudekaissengilatit uangaungitsomik.
2. Nálekab Gudevit akka attuarnerlussengilet, pingitsuissengimmago atterminik attuarnerluktok.
3. Sabbatib udloa erkainiaruk nálengnartitsuklugo.
4. Angutillo arngnello nálekik, pidluarkollutit innunertókollutillo nuname.
5. Innuaeissengilatit.
6. Arnaunekaissengilatit (angununekaissennatillo).
7. Tiglissengilatit.
8. Innukattit seglutigissengilet unnerlutiginnagolo.
9. Innukapit igloa pinniaissengilet.
10. Innukapit nullià, kivgalo, nerssuteilo, suulloneet pekkotei piomanniaissengilettit.

2. Inneitsissit tamarmik illageeksimaput okkonunga marlungnut:

Gude Náleket assaissauet umaettingnik illuitsomik, tarningniglo illuitsomik, issumangniglo tammannik, pirssaunerniglo tam-

mannik, innukattillo illiktut assaissauet. Inneitsíssingnut makkonunga marlungnut inneitsissit tamarmik illageeksimaput, Profetillo aglegeit. Matth. 22, 37. 39. 40. Mark. 12, 30. 31.

Inneitsissit naellunaerutigirsaet angnek terssa imaipok: assaenningnek umamit ivlernartomit, issumamillo illuartomit, opernermillo illomortomit. 1 Tim. 1, 5. 5 Mos. 6, 5. 3 Mos. 19, 18.

A. Assaennermik Gudemut Nálegautinullo Jesuse Kristusemut.

1. Gude assaissauarput, assakármattigut.

Assaenniartigo, assakármattigut! 1 Joh. 4, 19.

Illageeksut opertut Kristusib assakigei, ingminiglo tunniutok taukko pivlugit. Efes. 5, 25.

Gudib assaennirsusia koisimavok umaettivtinut Annernermik ajunginermik. Rom. 5, 5.

Nálekamik Jesuse Kristusemik assaenningitsok, tauna tammartuksáukille tokkomut. 1 Kor. 16, 22.

2. Gudib assaersusia inniksakangilak Sillarsoarmik assaenniktunne.

Sillarsoak assadláriaurnassiuk, sillarsub peeloneet. Sillarsoarmik assaenniktok, assarsusekarnauiengilak Atátamut. 1 Joh. 2, 15.

Uingub peenik issumalliornek akkerartorutávok Gudemut. Rom. 8, 7.

3. Gudib assaersusia opernermit piok, Opernermullo Kattusimalluarpok.

Uamnit tussakettit ajokaersutigiuarkit, terssa okautsit pidluarnartuglit opernermik assaennermiglo Jesuse Kristuseme. 2 Tim. 1, 13.

4. Gude assagutigo, sorarata tipeitsuktuinnarpogut Nálekame.

Tauna nauk tekkungikalloarikse, assauarse, naugle tekkonek ajorausiuk, operbigarse, tipeitsugluarluselo nellekangitsomik. 1 Petr. 1, 8. Joh. 15, 11.

Tipeitsuktuinnaritse Nálekame, amalo okaupause: tipeitsugitse! Filip. 4, 4. 3, 1.

Nálekame tipeitsukpunga, tarnigalo irssugarauk Gudimne. Jes. 61, 10. Ps. 84, 3.

5. Gudib assaersusia sakkomillerpok tamattominga,

a) adlamik Gudekanginnauta taursomangaungitsomik, akkalo piungitsomut illaliunnago. 2 Mos. 20, 3. 7.

Kittornaengoakka! Gudiungitsut allarniarsigik. 1 Joh. 5, 21.

***b)* Taursoma kénaetta sáne sakkiuaissaugut, náleklugolo, tamasa innarlugirsei allárniaissauauvut umaettivtine illungersorluta.**

Illageeksimarsut taimane erkiksivlutik, innúluartut, Nálegarlo nálengărlugo sakkirsarput. Apost. sull. 9, 31.

Ivlernarsiartorluta pinniarta, Gude náleklugo. 2 Kor. 7, 1.

Tuksiarluselo tainiarausiuk Atátak ivna, innuit nellinginartillugit ekkartórsirsok tamarmik sullirseit pivlugit; tava miannersorniartuttut sakkilluaritse mattomanétilluse, illissimaniarsiuglo, nungursartunnik anningaursaeksennik aukpallartunnik kakkortunnigloneet annausimanginause sakkirsusepilluvsinit, merssa siudlivse illerkorirseinit; Kristusible auanik akkisónersoarmik, (annausimavose), tauna sauarkatut pingitsotut, paitsisaeksakangitsotullo-ĕtok. 1 Petr. 1, 17 — 19. 1 Petr. 4, 1. 2.

Mattominga Gude assauarput, inneitsissei mallikkutigik, inneitsisseilo ajornaengilet. 1 Joh. 5, 3.

Uamnik assaenniktub okautsikka mallingniaissauei, Atátamalo assaissaegia, orniklugolo innigiomarparpuk. Joh. 14, 23.

Okautsikka mallingniarusigik, assaersutsimnétuaissause, sorlo Atátama okausee malliktuinnarikka assaersusianétuarlungalo. Joh. 15, 10. 1 Joh. 2, 15. 16.

Terssa nekkigara, aulartitsirsima pekkorsei malliklugillo pinniageksei nániaraukit. Joh. 4, 34.

Gude nálegiakarpok innungnit. Apost. sull. 5, 29.

Anguminik arngnaminigloneet assaenningnerrúrsok uamnit, kingakonnakauk uamne: Ernerminiglo panniminiglo assaenningnerrúrsok uamnit, kingakonnakauk uamne. Matth. 10, 37. Luk. 14, 26.

c) Tauna Kutsauvigissauarput, auagituinnarmattigut.

Tamasa kujarsutiginniarsigik, Gudib taima pekkommasse Jesuse Kristuseme. 1 Tess. 5, 18.

Tamasa kujarsutiginniarsigik nungullugit Gudemut Atátamullo, Nálegauta Jesusib Kristusib akkane. Efes. 5, 20.

Tamasa pinniartaekkesse, okallugángauseloneet, sullirsarángauseloneet, tamasa pirssartarsigik Nálekab Jesusib akkane, kujavluselo Gudemut Atátamut taursomunga. Kol. 3, 17.

d) **Tauna kissiet sungursutigeenaissauarput, ajungitsunnik tammannik tunniussaesugaellugo uagutinut. Taimaimet, issumavedlarnermut nerrirsaeksautinik, tukkoinermullo miannersorniaissaugut.**

Taursōma Ernetue aglaet erdliginnago tunniunamiuk tamauta pivluta: kannongme tava tunnissenginiátiguttōg tammannik tauna pivlugo? Rom. 8, 32.

Issumanerdlutisse tamasa pisitsigik taursomunga, issumagituinnarmasse. 1 Petr, 5, 7. Jer. 17, 5. 7. Ps. 37, 4. 5. Matth. 6, 25. 33. 34.

Mianer-

Mianersoritse, umaettisse okumeitsorsoaengortitsarunnassigik nunab peenut issumavedlarnermik. Luk. 21, 34.

Tukkoinermut mianersoritse, perkoterperksuit innub innutigingimmagit. Luk. 12, 15.

Illerkorissiuk piomatónasse: pisselo namagissigik; nangminek ima okarmet: kemmeissengilagit, illomumme allarnauieissengilagit. Ebr. 13, 5.

Auaettisse nunamétut tokkotsigik, piomatónek, terssa Gudiúngitsunnut nálengnek. Kol. 3, 5.

Tamanna illissimaissauarse, — tukkoitsut, imaipok, Gudiungitsunnut nálektut, piksaeroput Gudiblo Kristusiblo nálegauvianik. Efes. 5, 5.

Gudemullo nálektok, tunnirsuteilo námagaellugit, taivna perkotiksariksorsóvok. Merssa sumigloneet pekkarata nunamésimalerkărauta, naellunaenginiok tava, sumigloneet pekkarata nanamétsungnaelissaegauta. Nerrirsaeksakarutale annoraksakarlutalo, tamakko tava nămagittigik. Pissorsoaengoromarsut pirssarmetta urssernartunnut nigennullo, piomaniugnerperksoarnullo siorngaerunnartunnut innárdlungnartunnullo taimaitut innungnik pisitsirsómetta asserrornartorsoarmut tammarnartorsoarmullo, Piomatónek naeggoviómet ajortunnut tammannut. 1 Tim. 6, 6 — 10.

e) **Gude tettigaellugo, taursoma pekkorsanik sennachvirsarniaissaugut.**

Innerilluartoritse piueitsóvluse, pinniagaeksesselo nániarsigik, arksauvsiniglo sennachviniarluse pigitse, sakkilluarniarkolluse illagingisauvtinut, taukkoaloneet illaet piksarsivigekkonnago illivsenut. 1 Tess. 4, 11. 12.

Sennachvinniaromangitsok nerrissenginioktõg. 2 Tess. 3, 10.

f) **Taursomunga tuksiaissaugut, tuksiaissaissennata, kollarkaerlugolo tussartinnatiksarput.**

Tuksiaritse, tunninekaissause tava; Ujarniaritse, nennirsissause tava; Kassingortaritse, mattuaerbiginekaissause tava. Matth. 7, 7.

Kassunnase tuksiartaritse. Rom. 12, 12. Luk. 18, 1 — 8.

Nungulluse piomarsakarángause tuksiartuinnaritse kenuniarluselo annernivsigut, nuugulluselo pigárluse tuksiuniarsigik sorarunuagit illuartut tamasa. Efes. 6, 18.

Sorarase tuksiartuinnaritse. 1 Tess. 5, 17.

Assaersená! Umaettivtine paitsisakangikuta, Gudemut tava tipeitsursusekarpogut. Sunalo kenutigigutigo, pissauarput taursomanga. 1 Joh. 3, 21. 22. 5, 14. 15.

Sumigloneet tuksiaruse attemne, pissauara illivsenut, Atátak nálengnarsekollugo Ernerminik. Joh. 14, 13. Joh. 15, 7. 16, 23. 24.

Mardluk nuname illageekunik, sumigloneet tuksiaromaulutik, pionarsartik pissauaek Atátamnit killangmionit. Matth. 18, 19.

Nálekab tuksiauta, tamattominga ajokaersukenne ajokaersorei: Atátarput killangmiursotit, akkit ussornarsile, Nálegauveet tikkiule, pekkorset killangmésut nunamétsŏg taimaikile. Udlome piksautinik tunissigut. Akkeetsukautiniglo issumakaerbigittigut, sordlo uagut akkeetsortivut issumakaerbigauvut akkeetsugeinnik. Urssernartomullo pissitsarunnata, ajortomille annautigut. Nálegauvik, pirssaunerlo, ussornartorlo pigigaukit issukaissengitsomut. Illomut. Matth. 6, 9—13. Luk. 11, 2—4.

g) **Jesusib akka pivlugo nagliukuta, tipeitsussaugut okautigaellugolo innungnut. Filip. 1, 29.**

Ussornakause, innuit umigippassé, nagliuktilluselo mittautigippasse uanga pivlunga, tammanniglo okallugbiginnerlukpasse seglovlutik: irssukluselo kikseritse, akkiksautisse angekimmetta killangme. Matth. 5, 11. 12. Luk. 6, 22. 23.

Tipeitsugitse, Kristuse nagliukattigigussiuk, tipeitsukkolluseső̆g pinniktomakolluselo ussornarsusiaetta sakkomerbiksa nedliupet. 1 Petr. 4, 13. Rom. 8, 17. 2 Tim. 2, 11. 12. 1 Petr. 2, 19—21. Ebr. 12, 1. 2. Apost. sull. 5, 41.

Uamnik okautigirsok innungnut, taivna uangatõg okautigissaegiara Atátamnut Killangmétomut: Uamnigle misserratiginniktok innungnut, taivna uangatõg misserratigissaegiara Atátamnut Killangmétomut. Matth. 10, 32. 33. Mark. 8, 38.

B. Assaersúmik innukattivtinut.

1. Innukattivut uaguvtitut assaissauauvut.

Innukattit tuglit illiktut assaissauet. Matth. 22, 39.

Innuit kannongétomik pinniarkogussigik illivsenut, taimatõg pigissigik illivse. Matth. 7, 12.

Inneitsissit tamarmik námaksinekalerput okautsemik attautsemik, imaitomik: Innukattit tuglit illiktit assaissauet. Gal. 5, 14.

2. Assaersút innukattivtinut illakarpok,

a) Assaersúmik Kattengutivtinut, taima Gudib Kittornei assakattigeengniaissaput.

Gudemut nálektarluse, kattengutigeet assaeniarsigik. 2 Petr. 1, 7.

Inneitsissisámik tunniause, assakattigeeksuarkolluse, sordlo assagivse, illivsenuttõg assakolluse: Assakattigeeksuaruse, innuit tamarmik missilikomarpase, ajokaersugarig-

ause. Joh. 13, 34. 35. 15, 12. 17. Efes. 4, 3. Ebr. 13, 1. 1 Joh. 3, 16. Rom. 12, 10. 1 Tess. 4, 9. 10.

b) Assaersúmik innungnut tammannut; Innuit tamasa, kingarsortivut aglaet, assaissauauvut.

Kattengutigeet assagausigik, assaenniarsigiktõg innuit tamasa. 2 Petr. 1, 7.

Nálekab agdliartortilluselo assatinniarillisse illivsenullo innungnullo tammannut. 1 Tess. 3, 12. 5, 15.

Attuaruk arssersut Samariamiomik nákinniktomik. Luk. 10, 29 — 37.

Kingarsortisse assaenniarsigik, illivsenut umiksairsut ajungitsulliarbigissigik, illivsenik allieisuktitsirsut nagliuktitsirsullo tuksiunniarsigik Gudemut. Matth. 5, 44. — Rom. 12, 20.

Atátak, issumakaerbigigit, sullirsettik naellomattigik. Luk. 23, 34. Att. Apost. sull. 7, 59.

3. Assaersút innukattivtinut mattominga sakkomillerpok,

a) Innuit tamasa tuksiuniaissaegautigik Gudemut.

Taimaimet mãna okaukiksarniarpunga, adlennit tammannit imaitut pinniarkãrkorsarigaukit: Kenursarnek, tuksiartarnek, tuk-

siursirsarnerlo, kujarsarnerlo pivlugit tamasa innuit. 1 Tim. 2, 1.

b) **Sakkilluarsuserput innukattivta Kaumarsorissauaet.**

Nennerurse káumale innuugnut, ajungitsulliakesse tekkokollugit, Atátarselo Killangmétok ussorekkollugo. Matth. 5, 16.

Naellursut akkornaennékuse sakkilluaritse: illivsenut kakejardlersut illueitsulliartónerarluse, ajungitsulliesse tekkokollugit, Gudelo ussorekollugo. 1 Petr. 2, 12.

Mammiagekussengilase Judinnulloneet Graekerinnulloneet, Gudib illageeksorirseinulloneet. 1 Kor. 10, 32.

c) **Innungnut tammannut saimanniaissaugut.**

Ajornaengipet, innuit tamasa illeksinniarsigik, ajungikusiuk tamanna. Rom. 12, 18.

Ussornakaut ullapisairsut, Gudib kittorneinik taijornekaissammetta. Matth. 5, 9.

d) **Innukattivut Kivgartorbigaellugillo, ikkiorserlugillo auaginniaissauauvut.**

Auaginniartigik innuit tamasa operkattivulle pingărlugit. Gal. 6, 10.

Nungulluse kivgartorbigekattigeengniaritse tunnirsútinnik saimáunartunnik pirssauvsinik, pársirsoriksuttut tammannik Gudib tunnirsuteinik saimaunartunnik. 1 Petr. 4, 10.

Nungulluse nangminevsinik pinniarase, tamausele illaevse peennik pinniarmisitse. Filip. 2, 4.

e) **Nákirsarlutalo ajorsartut tunninniaissauauvut tipeitsungnermik piomarseinnik.**

Nákinniktóniaritse, sordlo Atátarse killangmétok nákinniktorsómet. Luk. 6, 36.

Nunab mattoma peenik piglub, kattengune ajorsartok tekkoguniuk, umanelo parnărsaruniuk taursomunga, kannok illivlune tava Gudemut assaersusek pigituaissaua illumine? 1 Joh. 3, 17.

Ussornakaut nákinniktut: nákinnekaissammetta. Matth. 5, 7.

Nákirsajuitsok ekkartóunekaissavok nákinnekaissennane. Jak. 2, 13.

f) **Piuarata kannilarniaissaugut, innub ajortulliarbigippattigut, issumakaerbigissauarput tamattominga, illauvullo nálengnarnerrotinniaissauauvut uaguvtinit.**

Illinniarbigissinga, piuanginama, Umaettimnetsŏg kannilarama. Matth. 11, 29. Att. Filip. 2, 5.

Ussornakaut piuaitsut. Matth. 5, 5.

Kannilarluse pinniarkattigeegitse illaesse nálengnarnerrotillugit illivsenit nangminek. Filip. 2, 3.

Innuit tammarnerinnik issumakaerbigigussigik, Atátauvsesõg killangmétub issumakaerbigissaegiáse tammarnivsinik: innuille tammarnerinnik issumakaerbigingikussigik, Atátauvsesõg issumakaerbigissenginiáse tammartarnivsinik. Matth. 6, 14. 15.

(Tammartarnivsinik) issumakaerbigekattigeengniaritse, sordlotõg Gudib issumakaerbigimmasse Kristuseme. Efes. 4, 32.

g) Innukattivut akkonnarnagillo innarlerniaissengilauvut.

Assaersub innukane ajortomik pissengila. Rom. 13, 10.

Innuaissengilatit, arngnaunekaissengilatit, tiglissengilatit, innukatit seglutigissengilet unnerlutiginnagolo, piomanniaissengilatit. 2 Mos. 20, 13 — 17. Att. Rom. 13, 8. 9.

Tigliktok tiglissaeissavok, arksaminigle sennachvinniarlunelo ajungitsomik pinniaissavok, tunnirsútiksakarkollune peetsunnut. Efes. 4, 28.

Kakkejardlerkattigeeksariaurnase (assaerset kattengutigeet). Jak. 4, 11.

Seglussaeritse, nungullusele seglosuitsomik okallugitse innukattivsinut. Efes. 4, 25. Kol. 3, 9. Gal. 5, 19. 20.

Nálegarsoarnik innukteinniglo.

Kaisere (nálegauneviksoak) tunnissiuk, Kaiserib piksanik. Matth. 22, 21.

Innuit

Innuit nungullutik Nálegarsuit nálektuinnarlissigik, Nálegakangimet Gudib pekkungisanik. Nálegarsoaengortullo Gudib pekkorsimauei. Nálegarsoarnulle nálengitsub akkerartorpei Gudib pekkorsei: akkerartortulle ingmingnut pitlarbiksiorput. Rom. 13, 1 — 7. 1 Petr. 2, 13. 14. 17. Tit. 3, 1. 1 Tim. 2, 1 — 3.

Nulliareennik.

Nulliareengnek illuartuinnarle tammannut, nulliareello innaerbiaet ervkitsorle. Ebr. 13, 4.

Angutit okkorse, nulliesse assaenniarsigik, sorlo Kristusib illageeksut assakigei, ingminik tunniutok taukko pivlugit. Efes. 5, 25.

Uvissik náleissaueit nulleesa, sordlo Nálegak (nálekpaet). Angut nálegarigamiuk arngnab: sorlo Illageeksut nálegaraet Kristuse, annaursirsigaellugolo timigirsarimmattik. Sorlole mãna illageeksut nálektuinnaraet Kristuse, taimatõg uvissik nungullugit nulleesa nálektuinnaissaueit tammannik. Efes. 5, 22 — 24. 1 Petr. 3, 1. 2. 7. Kol. 3, 18. 19.

Angaejokainnik Kittornenniglo.

Angaejokait okkorse, kittornesse ningeksaissengilesse, perrorsarsigigle sillatorsarlugit, Nálekamullo kajumiksarsigik. Efes. 6, 4. Kol. 3, 21.

Merdlertuná, okkorse! angaejokesse náleksigik Nálekame, tamanna illuarkaemmet. Angutillo arngnello nálekik, terssa inneitsit siudlek unnersóutelik imaenna: Pidluarkollutit innumersorkollutillo nuname. Efes. 6, 1 — 3. Kol. 3, 20.

Angaejokaengne Jesusib nálegluarpek. Luk. 2, 51.

Nálekennik Kivgenniglo.

Náleket okkorse! Kivgesse námaktomik illuartomiglo pirssarsigik, illissimagitsesõg, illivsesõg Nálegakarmigause Killangme. Kol. 4, 1.

Kivget okaukit, Nálekettig-õg atarkiniarlissigik, tammannik sullirsamingnik illuarekollutik, äkkiortairsorsónatik; pekkoserlugatiglo, illomorniarlutigle tammannik illuartunnik; Gudib Annaursirsivta ajokaersuta nálengnarsekollugo tammanne. Tit. 2, 9. 10. Kol. 3, 22 — 24. 1 Petr. 2, 18. 1 Tim. 6, 1. 2.

Késa, assaerset kattengutigeet, illomornartok nungullugo, illekoriksok nungullugo, illuarnartok nungullugo, peteijuinartok nungullugo, sekkiminartok nungullugo, tussarnersok nungullugo, illuartomik illerkokarpelloneet, nersornartokarpelloneet, tamakko issumalliutiginiarsigik; Gudib saimaursub tava illagissauáse. Filip. 4, 8. 9. Gal. 5, 22.

Gudible ullapisauteliksóursub ajorungnaersillisse tamangoauvsigut, annernisselo, tarnisselo, timisselo tammakerlutik sernigine-kartuinnarlit, arksoarnaikollugit Nálegauta Jesusib Kristusib tikkibiksanut aglaet. 1 Tess. 5, 23.

